

**Miljøkonsekvensrapport til
miljøansøgning
om udvidelse af husdyrproduktionen
på
Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing**

EJER OG DRIFTSFORHOLD

Ejendommens adresse:	Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing
Matr.nr.:	10a Sdr. Longelse By, Longelse
CVR nr.:	25 51 59 94
Ansøger:	Jesper Navne, Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing
Ejer:	Jesper Navne, Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing Mail: jnavne@mail.dk Mobil: 61 74 00 94
Udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport:	Max Jakobsen Miljørådgivning Mail: mjb@maxjakobsen.eu Mobil: 31 34 07 17
IT-skema nr.:	243.036_Version 3

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	2
Indledning	3
1 Ikke teknisk resumé	3
2 Beskrivelse af projektet	4
2.1 Godkendelsespligt	5
2.2 Det ansøgte projekt	5
2.2.1 Produktionsarealer i stalde	7
2.2.2 Tidligere godkendelser	8
2.2.3 Nudrift og 8-års drift	9
2.2.4 Biaktiviteter	9
2.2.5 Husdyrbrugets ophør	9
3 Beskrivelse af alternativer	9
4 Beskrivelse af ressourceforbrug	9
4.1.1 Energiforbrug	11
4.1.2 Vandforbrug	11
5 Beskrivelse af miljøpåvirkninger	11
5.1 Lokalisering	11
5.1.1 Faste afstandskrav	12
5.2 Vurdering af påvirkning af landskabet	14
5.3 Vurdering af gener i lokalområdet	16
5.3.1 Lugt	16
5.3.2 Støj fra anlæg og maskiner	16
5.3.3 Lys	18
5.3.4 Fluer og skadedyr	18
5.3.5 Støv	18
5.3.6 Transport	18
5.4 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier	20
5.4.1 Spildevand	20
5.4.2 Husdyrgødning	21
5.4.3 Affald og kemikalier	21
5.5 Vurdering af ammoniakpåvirkning	22
5.5.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager	22
5.5.2 Ammoniakafsætning i lokalområdet	22
5.5.3 Ammoniakafsætning på naturområder	23
5.5.4 Internationale naturbeskyttelsesområder	24
5.5.5 Kategori 1 og 2 naturområder	24
5.5.6 Kategori 3-naturområder	25
5.5.7 Øvrige naturområder	26
5.5.8 Bilag IV-arter	27
5.5.9 Samlet konklusion naturområder	27
6 BAT-redegørelse	28
6.1 BAT i relation til ammoniak	28
7 Uheld og risici	28
7.1 Driftsforstyrrelser og uheld	28
8 Egenkontrol	28
9 Samlet vurdering	29
Bilag 1 – Oversigt over anlægget	32
Bilag 2 – Produktionsarealer	37
Bilag 3 – Opbevaringskapacitet	38

INDLEDNING

Denne miljøkonsekvensrapport redegør for husdyrproduktionen på Sønderskovvej 7, 5900 Rudkøbing. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet i forbindelse med ansøgning om en ny miljøgodkendelse på ejendommen.

Ansøger ønsker at have muligheden for en fleksibel miljøgodkendelse, hvor det er produktionsarealet, der er godkendt i stedet for antal årskøer/årsopdræt/tyrekalve. Der søges også om at opføre et nyt staldafsnit i forlængelse af kostalden, en ny plads til kalvehytter, en udvidelse af velfærdsstalden og opførelse af en gyllebeholder og fortank. Dermed udvides produktionsarealet fra 6.465 m² til 7.513 m². Endvidere udvides de eksisterende plansiloer med 725 m² og der opføres en møddingsplads på 350 m². Der etableres udvendigt foderbord på langsiderne af velfærdsstalden. Gyllebeholderen opføres på bar mark ca. 980 meter sydvest for eksisterende driftsbygninger. Øvrige nye driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer.

Det konkrete projekt er omfattet af § 16a stk. 1 i Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019).

Rapporten redegør for de faktuelle forhold ved den planlagte produktion, samt de forhold der gør sig gældende ved den eksisterende produktion. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet i henhold til retningslinjerne i bilag 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 443 af 26. april 2023).

Rapporten er inddelt i følgende afsnit:

- Ikke teknisk resumé
- Beskrivelse af projektet
- Beskrivelse af alternativer
- Beskrivelse af ressourceforbrug
- Beskrivelse af miljøpåvirkninger
- Valg af bedste tilgængelige teknik (BAT)
- Uheld og risici
- Egenkontrol
- Samlet vurdering
- Bilag 1 – oversigt over anlægget
- Bilag 2 - produktionsarealer
- Bilag 3 – beregning af opbevaringskapacitet

1 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Lugt

Lugtgenekrav til nærmeste nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone-/sommerhusområde er overholdt.

På den baggrund vurderes det, at det konkrete projekt ikke vil medføre væsentlige lugtgener i lokalområdet.

Transporter

Det vurderes, at generne for nabobeboelser som følge af transport til og fra virksomheden vil være begrænsede, da der er tale om relativ få årlige transporter og gode til- og frakørselsforhold.

Ammoniakemission og påvirkning af natur

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 4 km vest for ejendommen.

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 meter fra staldanlægget.

Den ansøgte husdyrproduktion vil ikke medføre væsentlige tilstandsændringer af de pågældende naturtyper.

Klimapåvirkninger og sårbarhed herfor

Det vurderes ikke at projektet vil have en væsentlig påvirkning på klimaet. Landbrugets udledning af drivhusgasser bliver håndteret nationalt og det konkrete husdyrbrug vil ikke i sig selv have en negativ effekt på de globale klimaændringer.

Det vurderes ikke, at det konkrete projekt er sårbart overfor de klimaændringer, der forventes at være i projektets levetid, som forventes at være ca. 30 år. Driftsbygningerne ligger ikke sårbart i forhold til de forventelige klimaændringer.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og transport af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som uvæsentlige. Der forventes ikke at være væsentlige gener fra støv, støj og fluer.

BAT (Bedste Tilgængelige Teknologi)

Projektet overholder den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdi) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder, der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT.

Alternative løsninger

Der er ikke overvejet alternativer til det ansøgte, da der er tale om en fortsættelse af det eksisterende produktionsanlæg med en udvidelse af produktionsarealet i nye stalde primært af hensyn til dyrevelfærdsmæssige nye regler.

En alternativ løsning kunne dog være ikke at ansøge om en ny miljøgodkendelse. Hvis der ikke søges om en ny miljøgodkendelse, vil ansøger ikke have fordel af at kunne bruge den nye lovgivning, der kom i 2017, hvor det er produktionsarealer i stedet for antal dyr, der gives miljøgodkendelse. Det vil i så fald betyde, at ansøger ikke får fordel af den fleksibilitet, det giver, og det vil dermed forhindre ansøger i at effektivisere og forbedre produktionsforholdene på ejendommen. Desuden vil ansøger ikke kunne leve op til nye dyrevelfærdsregler – ligesom der heller ikke vil være tilstrækkeligt med opbevaringskapacitet på ejendommen til dels egen produktion af gylle og det afgassede biomasse, der kommer retur på ejendommen efter afgang i biogasanlæg.

Derfor er der ikke noget alternativ til det ansøgte, hvis produktionen ønskes fortsat og moderniseret på ejendommen.

0-alternativ (referencescenario)

Beskrivelsen af et referencescenario og den sandsynlige udvikling heraf, hvis projektet ikke gennemføres, er det grundlag, hvorpå væsentligheden af projektets indvirkninger på miljøet vurderes. Hermed etableres en baseline for vurderingen af projektet. Baseline er en fortsættelse af det eksisterende produktionsanlæg som består af de komponenter, der er beskrevet i IT-ansøgningsskema nr. 243.036 i afsnittet "nudriften".

I kapitel 5 er væsentligheden af projektets indvirkninger på omgivelserne vurderet i forhold til baseline.

Hvis det ansøgte projekt gennemføres, vil der kunne anvendes velfærdsafsnit i produktionen. Det vil også være muligt at udvide produktionen, men kun i et beskedent omfang.

Miljøstatus i forhold til støj, støv, lys, landskab og transport vil være uændret i forhold til baseline. Miljøstatus i forhold til lugt og ammoniak vil være en forøgelse af disse emissioner, men det er vurderet i kapitel 5 (afsnit 5.3.1 og 5.5), at ændringerne i forhold til baseline ikke er væsentlige.

Det vil være muligt at opnå effektiviseringer, der betyder, at der vil være tale om en reduceret miljøbelastning, da dybstrøelsen som følge af den nye gyllebeholder kan afgasses på biogasanlæg. Desuden vil den ekstra foderkapacitet betyde, at der kommer til at blive opbevaret mindre ensilage på bar jord i markstak.

2 BESKRIVELSE AF PROJEKTET

2.1 Godkendelsespligt

Det konkrete projekt er omfattet af § 16a stk. 1 i Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019). Der er tale om et husdyrbrug med en årlig ammoniakemission større end 3.500 kg ammoniak.

Husdyrproduktionen på Sønderskovvej 7 drives teknisk og forureningsmæssigt adskilt fra øvrige ejendomme med husdyrproduktion.

Det er derfor kun ejendommen på Sønderskovvej 7, der er omfattet af den konkrete miljøansøgning.

Ansøgningsskema (nr. 243.036) med beregninger er indsendt til Langeland Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk

2.2 Det ansøgte projekt

Der søges om at opføre et nyt staldafsnit i forlængelse af en eksisterende goldkostald (stald nr. 3), et nyt velfærdsstald i forlængelse af den eksisterende kostald (stald nr. 1) og ny bygning på en plads til kalvehytter. Desuden opføres en ny fortank til levering af rågylle til biogasanlæg, en ny gyllebeholder til flydende husdyrgødning og en udvidelse af eksisterende plansiloanlæg.

De nye bygningers dimension og materialevalg fremgår nedenfor.

Bygning nr. 6 – forlængelse af stald nr. 3:

- Længde: 12 meter
- Bredde: 18,8 meter
- Benhøjde: 4 meter
- Kiphøjde: 9 meter

Dette staldafsnit er en direkte forlængelse af en eksisterende goldkostald (stald nr. 3 på bilag 1). Det nye staldafsnit indrettes med dybstrøelse. Staldafsnittet opføres i samme materialer og farvevalg som den eksisterende stald, der forlænges. Der er dermed facader beklædt med grå metalplader og tagplader af grå eternit.

Der etableres et udvendigt foderbord på hver af langsiderne på stald 3 og 6. Foderbordet bliver ca. 1,5 meter bredt. Foderbordet har fald ind mod stalden. Der er et køreareal på ca. 2,5 meter på ydersiden af foderbordet. Der, hvor der er køreareal og hvor der ikke ligger foder, er der ikke noget fald. På bilag 1 figur B2 på side 34 fremgår beliggenhed af foderbord og køreareal.

Bygning nr. 8 – forlængelse af stald nr. 1:

- Længde: 28,0 meter
- Bredde: 33,4 meter
- Benhøjde: 4,0 meter
- Kiphøjde: 10 meter

Dette staldafsnit (velfærdsafsnit) er en direkte forlængelse af en eksisterende kostald (stald nr. 1 på bilag 1). Det nye staldafsnit indrettes med dybstrøelse. Staldafsnittet opføres i samme materialer og farvevalg som den eksisterende stald, der forlænges. Der er dermed åbne facader og tagplader af grå eternit.

Bygning nr. 7 – bygning til kalvehytter:

- Længde: 40 meter
- Bredde: 17,5 meter
- Benhøjde: 4 meter
- Kiphøjde: 8 meter

Dette staldafsnit er en bygning, der opføres som overdækning af kalvehytter. Der placeres kalvehytter på fast støbt underlag inde i bygningen, hvor der er afløb til gyllebeholder. Bygningen er åben i siderne og har lukkede gavle beklædt med stålplader i afdæmpede ikke reflekterende farver. Taget er grå eternitplader.

Bygning nr. F2 – fortank:

- Diameter: 8 meter
- Søjlehøjde: 2 meter
- Højde over terræn: 1 meter
- Kapacitet: 99 m³

Fortanken opføres i grå betonelementer og overdækkes med et gråt betonlåg.

Bygning nr. G3 – gyllebeholder:

- Diameter: 36 meter
- Søjle højde: 5 meter
- Element højde over terræn: 2,5 meter
- Højde på overdækning (PVC): 9 meter
- Kapacitet: 5.000 m³

Gyllebeholderen opføres i grå betonelementer og overdækkes med en grå PVC-dug.

Bygning nr. M1 – møddingsplads:

- Længde: 20 meter
- Bredde: 17,5 meter
- Element højde over terræn: 1 meter
- Areal: 350 m²
- Kapacitet: 500 m³

Møddingspladsen har afgrænsede sider mod nord og øst bestående af 1 meter høje grå betonelementer. Møddingspladsens vestvendte side er afgrænset af staldens østvendte gavl. Møddingspladsen har åben side mod syd. Der er afløb til fortank fra møddingsplads. Møddingspladsen vil også blive anvendt som vaskeplads.

På bilag 1 er der en oversigt over driftsbygningerne. Beskrivelse af driftsbygningernes anvendelse fremgår af tabel B1.

2.2.1 Produktionsarealer i stalde

Ejendommens stalde kan inddeles i ni stalde. For at have størst mulig fleksibilitet i produktionen søges om at have flexgruppen "alle kvæg" i alle stalde.

Nr. 1. Kostald (eksisterende stald – ingen ændringer)

Denne stald er indrettet med et produktionsareal på:

- 3.230 m² (sengestald med spalter, linespil)
- 236 m² (dybstrøelse)

Nr. 2. Kalvehytter (eksisterende stald – ingen ændringer)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 210 m² (dybstrøelse)

Nr. 2a. Kalvehytter (eksisterende stald – ingen ændringer)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 50 m² (dybstrøelse)

Nr. 3. Goldkostald (eksisterende stald – indretningen ændres med lidt større produktionsareal i ansøgt drift end i nudriften)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 630 m² (dybstrøelse)

Nr. 4. Kvier-/ungdyr (eksisterende stald – ingen ændringer)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 297 m² (dybstrøelse)

Nr. 5. Kviestald (eksisterende stald – ingen ændringer)

Denne stald er indrettet med et produktionsareal på:

- 1.785 m² (sengestald med spalter, linespil)

Nr. 6. Goldkostald (ny stald)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 210 m² (dybstrøelse)

Nr. 7. Kalvehytter (ny stald)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 240 m² (dybstrøelse)

Nr. 8. Velfærdsstald (ny stald)

Denne stald er indrettet med et netto produktionsareal på:

- 625 m² (dybstrøelse)

Erhvervsmæssig nødvendig

Det er nødvendigt at opføre nye staldafsnit for at kunne have alle kreaturerne på ejendommen og leve op til de dyrevelfærdsmæssige krav. De ansøgte stalde er erhvervsmæssig nødvendig for at husdyrbruget kan udvikle sig og leve op til dyrevelfærd- og miljømæssige regler.

En del af de eksisterende kalvehytter flyttes ind under tag i en ny bygning opført på en fast støbt plads. Det er en bedre måde at have kalvehytterne stående på, da der derved er mindre påvirkning af vind og vejr – ikke mindst i de våde perioder.

Der opføres en gyllebeholder på 5.000 m³, der skal bruges til opbevaring af flydende husdyrgødning. I fremtiden vil der blive leveret dybstrøelse til biogasanlæg og returneret afgasset biomasse. Der er lavet en beregning af ejendommens produktion af husdyrgødning og behov for opbevaringskapacitet.

Der opføres en fortank, der skal bruges når der afhentes rågylle til biogasanlægget. Fortanken er nødvendig for at have kapacitet til mindst to lastbiltræk.

Der opføres en møddingsplads, der også skal virke som vaskeplads. Møddingspladsen er nødvendig af hensyn til opbevaring af dybstrøelse på ejendommen.

Der opføres nye plansiloer der er nødvendige af hensyn til opbevaring af ensilage til kreaturerne på ejendommen. I dag placeres en del af ensilagen på bar jord i markstak, hvilket ikke er en hensigtsmæssig opbevaring af ensilage. I fremtiden vil en større andel kunne opbevares i plansiloer med fast støbt underlag.

2.2.2 Tidligere godkendelser

Der er tidligere givet følgende tilladelse til husdyrbruget på Sønder4skovvej 7:

- Miljøgodkendelse af 16. marts 2009.
- Tillæg til miljøgodkendelse af 17. maj 2013
- Tillæg til miljøgodkendelse af 11. august 2017

I tillæg til miljøgodkendelse af 11. august 2017 blev der givet tilladelse til etablering af en møddingsplads, som endnu ikke er opført.

2.2.3 Nudrift og 8-års drift

Inden for de seneste år er der foretaget ændringer af husdyrbruget, der har medført ændrede ammoniak- og lugtemissioner. Derfor er produktionsarealerne i nudriften og 8-årsdriften ikke ens.

2.2.4 Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

2.2.5 Husdyrbrugets ophør

Der er ingen planer om, at husdyrproduktionen skal ophøre, men det forventes, at landbrugsvirksomheden fortsat effektiviseres, optimeres og udvides i det omfang, det er krævet for at følge med udviklingen.

Hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører, vil stalde og gødningsopbevaringsanlæg blive tømt og rengjort således, at produktionsanlægget afvikles miljømæssigt forsvarligt.

Det betyder, at følgende vil blive foretaget:

- Overskydende husdyrgødning tømmes og fjernes på forsvarlig vis.
- Staldene bliver rengjorte.
- Inventar og andet metal afhændes til skrothandler eller lign.
- Alt affald, der kan genbruges, leveres til genbrugsstation eller lign.
- Affald, der ikke kan genbruges, afskaffes efter gældende regler.

3 BESKRIVELSE AF ALTERNATIVER

Alternative løsninger

Der er ikke overvejet alternativer til det ansøgte, da der er tale om en fortsættelse af det eksisterende produktionsanlæg med en udvidelse af produktionsarealet i nye stalde primært af hensyn til dyrevelfærdsmæssige nye regler.

En alternativ løsning kunne dog være ikke at ansøge om en ny miljøgodkendelse. Hvis der ikke søges om en ny miljøgodkendelse, vil ansøger ikke have fordel af at kunne bruge den nye lovgivning, der kom i 2017, hvor det er produktionsarealer i stedet for antal dyr, der gives miljøgodkendelse. Det vil i så fald betyde, at ansøger ikke får fordel af den fleksibilitet, det giver, og det vil dermed forhindre ansøger i at effektivisere og forbedre produktionsforholdene på ejendommen. Desuden vil ansøger ikke kunne leve op til nye dyrevelfærdsregler – ligesom der heller ikke vil være tilstrækkeligt med opbevaringskapacitet på ejendommen til dels egen produktion af gylle og det afgassede biomasse, der kommer retur på ejendommen efter afgang i biogasanlæg.

Derfor er der ikke noget alternativ til det ansøgte, hvis produktionen ønskes fortsat og moderniseret på ejendommen.

0-alternativ (referencescenario)

Beskrivelsen af et referencescenario og den sandsynlige udvikling heraf, hvis projektet ikke gennemføres, er det grundlag, hvorpå væsentligheden af projektets indvirkninger på miljøet vurderes. Hermed etableres en baseline for vurderingen af projektet.

Baseline er en fortsættelse af det eksisterende produktionsanlæg som består af de komponenter, der er beskrevet i IT-ansøgningsskema nr. 243.036 i afsnittet "nudriften".

Baseline er skitseret nedenfor:

Stalde:

Nudrift						
Nr. 3.	827	Naturlig ventilation	3 m	(#661265) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	545
Nr. 5.	2407	Naturlig ventilation	3 m	(#661268) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	1785
Nr. 2.	210	Naturlig ventilation	3 m	(#661270) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	210
Nr. 1.	4243	Naturlig ventilation	3 m	(#661276) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (linespil)	0	3230
				(#661274) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	236
Nr. 4.	619	Naturlig ventilation	3 m	(#661279) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	297
Nr. 2c. (tages ud af drift)	68	Naturlig ventilation	3 m	(#661287) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	68
Nr. 2a.	50	Naturlig ventilation	3 m	(#661290) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	50
Nr. 2b. (tages ud af drift)	44	Naturlig ventilation	3 m	(#661292) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	44
Sum						6465

Gødningsopbevaringsanlæg:

Nudrift		
G1. Gyllebeholder (2.400 kbm)	Flydende	595
G2. Gyllebeholder (5.500 kbm)	Flydende	1020
F1. Fortank (40 kbm)	Flydende	26

I kapitel 5 er væsentligheden af projektets indvirkninger på omgivelserne vurderet i forhold til baseline. Nedenfor er de relevante aspekter i forhold til baseline beskrevet.

En ny miljøgodkendelse betyder, at lugt- og ammoniakemissioner vil forøges med ca. 16 %. Årsagen til at der sker en forøgelse i emissionerne, skyldes at der opføres nye staldafsnit, hvor der samlet set gives mere plads til de samme antal kreaturer. Da emissionerne beregnes ud fra produktionsarealet og ikke antal kreaturer betyder det at emissionerne stiger selvom antallet af kreaturer praktisk taget ikke vil ændre sig.

Hvis det ansøgte projekt ikke gennemføres, vil der være uændrede emissioner og uændrede miljøpåvirkninger.

Miljøstatus i forhold til støj, støv, lys, landskab og transport vil praktisk taget være uændret i forhold til baseline.

Miljøstatus i forhold til lugt og ammoniak vil være en forøgelse af disse emissioner, men det er vurderet i kapitel 5 (afsnit 5.3.1 og 5.5), at ændringerne i forhold til baseline ikke er væsentlige.

Det vil være muligt at opnå effektiviseringer, der betyder, at der vil være tale om en reduceret miljøbelastning, da dybstrøelsen som følge af den nye gyllebeholder kan afgasses på biogasanlæg. Desuden vil den ekstra foderkapacitet betyde, at der kommer til at blive opbevaret mindre ensilage på bar jord i markstak.

4 BESKRIVELSE AF RESSOURCEFORBRUG

Virksomhedens ressourceforbrug går primært til el- og vandforbrug, der anvendes til husdyranlægget.

4.1.1 Energiforbrug

Energi anvendes primært til malkeanlæg, lys, foderanlæg og rengøring.

Nedenstående tabel 1 viser det nuværende og den ansøgte produktions forventede energiforbrug.

Tabel 1. Energiforbrug i nudrift og ansøgt drift.

	Nudrift	Ansøgt
El (kWh)	200.000 kWh	200.000 kWh

4.1.2 Vandforbrug

Vand anvendes primært til drikkevand. Nedenstående tabel 2 viser det nuværende og den ansøgte produktions forventede vandforbrug.

Tabel 2. Vandforbrug i nudrift og ansøgt drift.

	Nudrift	Ansøgt
Vandforbrug i alt	10.000 m ³	10.000 m ³

Der anvendes vand fra offentligt vandværk.

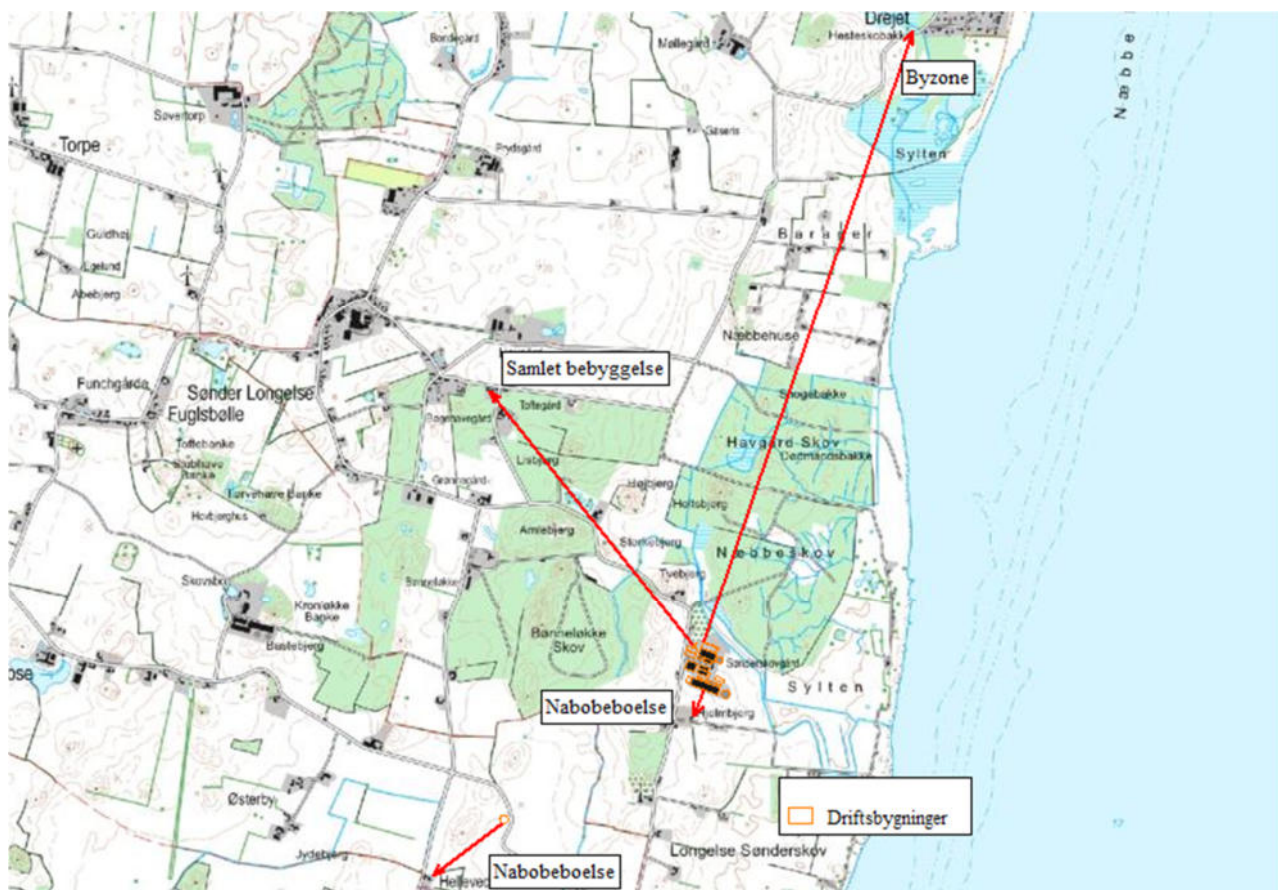
5 BESKRIVELSE AF MILJØPÅVIRKNINGER

5.1 Lokalisering

Husdyrbruget er placeret i landzonen med ca. 120 meter til nærmeste ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af ansøger, ca. 1,4 km til nærmeste hus i samlet bebyggelse og ca. 2,8 km til nærmeste byzone-/sommerhusområde. Afstandene er målt fra nærmeste driftsbygning ved hovedejendommen.

I forhold til den ansøgte gyllebeholder på bar mark ved Frederiksmindevej er der ca. 390 meter til nærmeste nabobeboelse.

Figur 1 viser et kort med placering af nabobeboelser, samlet bebyggelse og byzone.

Figur 1. Beliggenhed i forhold til de nærmeste nabobeboelser og byzone

5.1.1 Faste afstandskrav

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbruglovens kap. 2 (§§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel 3.

Tabel 3. Afstande ift. § 6 og 8. Afstandene er korteste afstand fra den nye kostald.

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	>25 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	>50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer	>15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	>15 meter	15 meter
Naboskel	>30 meter	30 meter
Naboskel fra plansilo	11 meter*	30 meter*
Nærmeste nabobeboelse (Sønderskovvej 5) (ejes af ansøger)	60 meter	50 meter
Nærmeste nabobeboelse (Hjelmbjergvej 1)	120 meter	50 meter
Nærmeste nabobeboelse til ny gyllebeholder (Illebøllevej 52)	390 meter	50 meter
Samlet bebyggelse	1,4 km	50 meter
Nærmeste byzone/sommerhusområde	2,8 km	50 meter

* Afstanden fra udvidelsen af plansiloanlægget er ikke opfyldt.

Det nærmeste område i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende ligger ca. 600 meter sydøst for driftsbygningerne (lokalplan nr. 79). Afstandene er målt fra de nærmeste stalde- og husdyrgødningsopbevaringsanlæg.

Dispensationsansøgning til overskridelse af afstandskrav til naboskel fra plansilo

Da afstandskravet til den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget ikke opfylder afstandskravet til naboskel søges der hermed om dispensation til overskridelse af afstandskravet.

Den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget er driftsmæssig nødvendig for kvægbruget på ejendommen, idet de skal anvendes til foder til kreaturerne. Der søges om at placere den nye plansilo i direkte tilknytning til det eksisterende plansiloanlæg.

Med den valgte placering af den nye plansilo vil det samlede foderopbevaringsanlæg ligge samlet, og det er muligt at fortsætte med at have en foderblandingsplads mellem de eksisterende bygninger/plansiloer. Det betyder samtidig, at der er den bedste håndtering af foder ved udtagning, blanding og udfodring. Og der er god plads til maskiner som bruges til indlægning og udtagning.

Fravalg af alternative placeringer

Følgende alternative placeringer er fravalgt:

1. Nye plansiloer placeres øst for eksisterende plansiloer og gyllebeholder.
2. Nye plansiloer placeres umiddelbart syd for halmlade.
3. Nye plansiloer placeres øst eller syd for den sydligst beliggende kostald.

Fravalg af alternativ 1:

Alternativ 1 er fravalgt da en placering øst for eksisterende plansiloer vil give en meget dårlig logistik for foderblanding og håndtering. Endvidere vil det være svært at placere det nødvendige plansiloanlæg, således at afstandskrav til vandløb er overholdt. Desuden skråner terrænet ned mod vandløbet.

Fravalg af alternativ 2:

Hvis de nye plansiloer placeres umiddelbart syd for indkørslen til ejendommen (syd for halmladen) vil det ikke være umuligt at overholde afstandskrav til offentlig vej. Dette i kombination med en dårlig logistik for foderblanding og håndtering betyder, at alternativ 2 er fravalgt.

Fravalg af alternativ 3:

En sidste mulig placering ville være at etablere den nye plansilo syd eller øst for den sydligst beliggende kostald. Dette vil dog være en meget dyr løsning. Da det vil betyde, plansiloerne ligger spredt og fragmenteret på ejendommen. Foderblandingen vil dermed blive mere besværlig med flere transportere til følge og dermed mere støj og ressourceforbrug ved intern håndtering af ensilage/foder. Derfor er alternativ 3 også fravalgt.

Konklusion på valg af placering af ny plansilo

Den valgte placering af de nye plansiloer er den bedst mulige, henset de eksisterende bygningers placering, terrænet og foderlogistikken på ejendommen.

På ovenstående baggrund vurderes det, at der kan gives dispensation til overskridelse af afstandskravet til naboskel for den ansøgte udvidelse af plansiloanlægget.

5.2 Vurdering af påvirkning af landskabet

Beskrivelse af de ansøgte bygninger

Der opføres to staldafsnit i direkte forlængelse af eksisterende stalde og en plads til kalvehytter, der er overdækket af en bygning. Endvidere opføres der en ny fortank, en ny gyllebeholder og en udvidelse af plansiloerne.

På bilag e 1 er placering af de nye bygninger vist. For så vidt angår de to staldafsnit, der bygges i direkte forlængelse af eksisterende stalde (hhv. ny bygning nr. 6 og 8) samt udvidelse af plansiloanlæg og ny fortank (ny bygning nr. F2) forventes det at disse bygninger praktisk taget ikke vil være synlige, da bygninger er små i forhold til de eksisterende bygninger, der forlænges.

Den nye bygning (bygning nr. 7), der skal fungere som overdækning af ny plads til kalvehytter, placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer. Bygningen har en kiphøjde på ca. 10 meter og er åben i siderne og har lukkede gavle beklædt med stålplader. Bygningen opføres som en stålbuehal med en bnehøjde på 4 meter og tagbeklædning med grå eternitplader.

Den nye gyllebeholder (bygning nr. G3) placeres på bar mark ved Frederiksmіндеvej af hensyn til markdriften. Gyllebeholderen opføres med grå betonelementer og grå overdækning (PVC-dug)

Begrundelse for placering af ny gyllebeholder

Det har været overvejet at placere den nye gyllebeholder ved eksisterende gyllebeholder, men af hensyn til transport og logistik i øvrigt, er det valgt at placere den tæt på de arealer, hvor den flydende husdyrgødning skal udbringes. Der ligger ikke så mange marker omkring de eksisterende gyllebeholdere, at det kan forsvares at placere en ny gyllebeholder der. I så fald ville husdyrgødningen skulle transporteres til de marker sydvest for ejendommen, der skal bruge husdyrgødningen. Den nye gyllebeholder skal bruges til opbevaring af flydende husdyrgødning i form af afgasset biomasse. Derfor vil det være uheldigt først at køre husdyrgødningen til biogasanlæg og så igen tilbage til bygningerne ved hovedejendommen for så igen at transportere det til de arealer, sydvest for ejendommen, der skal bruge husdyrgødningen. I stedet er det mere hensigtsmæssigt både af hensynet til reduktion af transporter på offentlig vej og mindre forbrug af ressourcer ved transport af flydende husdyrgødning, at gyllebeholderen er placeret ved de marker, der skal modtage husdyrgødningen. Der er følgende argumenter for den valgte placering:

- Den ansøgte placering giver en mere rationel arbejdsgang ved udbringning af husdyrgødning og en mere rationel udnyttelse af udbringningsudstyr og arbejdskraft, da gyllen er tæt ved arealerne. Det betyder, at der kan udbringes en større andel med selvkørende udlægger direkte fra gyllebeholderen.
- Den tid der går med udbringning af gyllen afkortes, da gyllen er tæt ved arealerne og ikke skal transporteres fra ejendommens eksisterende gyllebeholdere.
- Når gyllen kan udbringes hurtigere, og opbevaringskapaciteten er til stede tæt ved arealerne, kan gyllen opbevares i længere tid helt frem til det mest optimale udbringningstidspunkt. Dette betyder, at der er en bedre udnyttelse af kvælstoffet i gyllen, som alt andet lige vil reducere udvaskningstab.
- Der er ingen spidsbelastningsperioder i forbindelse med fyldning af gyllebeholderen, da det foretages jævnt fordelt over året med lastbiltransporter.

På ovennævnte baggrund vurderes det, at der er væsentlige driftsmæssige og miljømæssige fordele for markdriften ved den ansøgte placering og størrelse på gyllebeholderen.

Beskrivelse og vurdering af påvirkningerne på landskabet

Ejendommen er placeret i landzonen indenfor følgende landskabelige beskyttelsesområder:

- * Værdifulde landskaber
- * Større sammenhængende landskaber
- * Geologiske beskyttelsesområder

Landskabet omkring ejendommen er karakteriseret ved at have spredte læhegn, beplantninger og skovområder. Området er ligeledes karakteriseret ved, at der ligger flere landbrugsejendomme med anlæg til husdyrbrug, enkelte fritliggende huse og mindre landsbyer.

Ejendommen ligger indenfor skovbyggelinjen og indenfor kystnærhedszonen.

Fra ejendommens driftsbygninger mod øst skråner terrænet jævnt ud mod Langelandsbæltet.

De nye driftsbygninger er erhvervsmæssigt nødvendige og placeres alle i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer. Der er tale om mindre tilbygninger i forhold til den eksisterende bygningsmasse.

De nye driftsbygningers størrelse og karakter afspejler de øvrige ejendomme og driftsanlæg i lokalområdet. De ansøgte driftsbygninger kan ikke karakteriseres som et "større teknisk anlæg". Der er ingen nye driftsbygninger, der bygges med en kiphøjde på mere end 10 meter. Ligesom der heller ikke etableres enkeltbygninger med en bredde og udstrækning på mere end 17 meter i bredden og 40 meter i længden.

Det vurderes således at bygningernes højde og udstrækning afspejler det øvrige byggeri i lokalområdet.

Med hensyn til placering af den nye gyllebeholder ved Frederiksmindevej uden tilknytning til øvrige bebyggelsesarealer, så vil der blive opført afskærmende beplantning omkring gyllebeholderen, der vil afbøje eventuelle landskabelige påvirkninger. Forslag til beplantning er vist på bilag 1, hvor placering af gyllebeholderen også fremgår.

På den baggrund vurderes det at det ansøgte, ikke vil påvirke de landskabelige interesser væsentligt.

5.3 Vurdering af gener i lokalområdet

5.3.1 Lugt

Husdyrbrugets lugtemission beregnes ud fra dyretype, staldsystem, antal kvadratmeter stiareal/produktionsareal og anvendte teknologier til nedbringelse af lugtemissionen. I tabel 4 nedenfor er der foretaget lugtberegninger i forhold til de områder og beboelser, der er beskrevet i afsnit 5.1 og 5.1.1.

Tabel 4. Lugtberegninger fra IT-ansøgningssystemet (www.husdyrgodkendelse.dk). Den vægtede gennemsnitsafstand svarer til afstanden målt fra et vægtet lugtcentrum af staldanlægget til den nærmeste "kant" af nabobeboelse, byzone eller lokalplanlagte områder. Den vægtede gennemsnitsafstand er længere end den nærmeste målte afstand fra kant af stald- og/eller husdyrgødningsopbevaringsanlæg (jf. tabel 3).

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Hjelmbjergvej 1	0	NY	193,8	155,1	191,5	Ja
 Illebøllevvej 52	0	NY	193,8	155,1	1487,7	Ja
 Havgaardsvvej 10	0	NY	605,5	605,5	1556,8	Ja
 Rekreativt område	0	NY	605,5	545	777,3	Ja
 Spodsbjerg By, Longelse	0	NY	822,3	822,3	2947,7	Ja

Som det fremgår af lugtberegningerne, opfyldes alle lugtgenekrav.

På den baggrund vurderes det, at der ikke vil være væsentlige lugtgener fra det konkrete husdyrbrug.

5.3.2 Støj fra anlæg og maskiner

Beskrivelse af støjklider

Støjklider fra landbrugsvirksomheden kan forekomme fra følgende kilder:

- * Foderblanding
- * Vakuumpumpe og kompressorer
- * Levering af foder og korn.
- * Interne transporter.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil støjende aktiviteter blive lagt i dagtimerne. Kompressoren til køling af mælk er temperaturstyret og kører i intervaller mellem afhentningerne af mælken. Foderblandingen foregår over et tidsinterval på ca. 2 timer pr. dag.

Støjkilde	Driftsperiode			
	Nudrift		Ansøgt	
	Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Driftstid/døgn (t)	Periode på år
Blanding af foder	0,5 timer i perioden 05.00 – 07.00	Hver dag	0,5 timer i perioden 05.00 – 07.00	Hver dag
Påfyldning af gyllevogn (G1)	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt
Påfyldning af gyllevogn (G2)	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt
Påfyldning af gyllevogn (G3)	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt	8 min pr. time i perioden 06.00-22.00	feb-maj aug-okt
Vakuumpumpe (malkeanlæg)	00.00-24.00	Hver dag	00.00-24.00	Hver dag
Kompressor (mælkekøling)	00.00-24.00	Hver dag	00.00-24.00	Hver dag

Vakuumpumpen sidder ved malkeanlægget ved malkebotterne inde i kostalden (bygning nr. 1). Kompressor til mælkekølingsanlæg sidder ved mælketanken ved teknikbygningen.

Vakuumpumpe og kompressorer sidder således enten inde i bygninger eller afskærmet af bygninger i forhold til omboende.

Påfyldning af gylle foregår ligeledes afskærmet af bygninger i forhold til nabobeboelser. Påfyldning af gylle ved den nye gyllebeholder (G3) vil være begrænset, da mest muligt køres ud med selvkørende udlægger. Der er relativt langt til nabobeboelser.

Blandingen af foder foregår imellem plansiloerne ved den vestvendte gavl af bygning 5. Der er tale om ca. 5 daglige påfyldninger. Den nærmeste nabobeboelse Sønderskovvej 5, ejes af ansøger

Beskrivelse af tiltag mod støj

Blanding af foder foregår inde i plansiloerne, hvor der er en stor afstand til de nærmeste nabobeboelser, der ikke ejes af ansøger.

Vakuumpumper og kompressorer sidder enten indenfor eller er afskærmet af andre bygninger. Henset bygningernes beliggenhed på ejendommen og placeringen af de nærmeste nabobeboelser er der en afskærmende effekt af disse støjkluder.

På ovenstående baggrund vurderes det, at alle generelle krav vedrørende støj vil blive overholdt.

Rystelser fra stationære maskiner og fra køretøjer

Der er ingen stationære støjkluder, der giver rystelser. Rystelser kan muligvis opleves fra tunge transporter. Lastbiler, der holder ved ejendommen i forbindelse med af- og pålæsning, slukker motoren med det samme for at spare på brændstoffet og for at mindske emissionerne. I forbindelse med udbringning af husdyrgødning røres gyllebeholderne op. I den sammenhæng står der en traktor og kører med en gylleomrører. Det foregår typisk 3-4 gange á 1-2 dage i løbet af sæsonen for udbringning af husdyrgødning. Gylleomrøreren kører i kortere eller længere perioder i løbet af dagen.

Der er tale om et relativt lavt antal transporter til og fra husdyrbruget og afstanden fra eventuelle rystelser fra maskiner og køretøjer til de nærmeste nabobeboelser er relativ stor.

På den baggrund vurderes det, at eventuelle rystelser fra det konkrete husdyrbrug ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

5.3.3 Lys

I det omfang dagslyset ikke slår til, vil lyset i staldene være tændt i forbindelse med den daglige arbejdsdag. I de mørke timer vil der være tændt et orienteringslys i staldene, så køerne kan orientere sig. Der er ingen kraftige udendørs lyskilder. Der sidder udendørs orienteringslys, men i forhold til beplantning og de øvrige driftsbygninger vil disse svage lyskilder praktisk taget ikke være synlige i lokalområdet. Nattebelysningen vil kunne ses i omgivelserne, men der vurderes at være tale om afdæmpet belysning med begrænsede gener for omgivelserne. Se bilag 1 for placering af lyskilder.

På den baggrund vurderes det, at der ikke vil være væsentlige lysgener fra det ansøgte projekt.

5.3.4 Fluer og skadedyr

Generel beskrivelse af skadedyr

Generelt lægges der vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning og fjernelse af gødning, halm og foderrester. Al bekæmpelse af skadedyr sker i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af fluebekæmpelse

Der er ingen fluegener fra husdyrbruget.

I det omfang det er nødvendigt, vil der blive foretaget fluebekæmpelse i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Hvis der opstår problemer med rotter, vil bekæmpelse ske i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

5.3.5 Støv

Der kan forekomme støvgener ved den daglige håndtering af foder og halm. Dette vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på naboerne dels på grund af staldanlæggets placering i forhold til naboerne, og dels på grund af at håndtering af halm foregår indendørs.

På ovenstående baggrund vurderes der ikke at være væsentlige støvgener.

5.3.6 Transport

Der er to til- og frakørselsveje til Sønderskovvej og hovedparten af transporterne udgøres af transporter med afhentning af mælk, husdyrgødning og foder.

Antallet af transporter vil være omtrent være uændret i forhold til nudriften, da produktionen kun i begrænset omfang forventes udvidet.

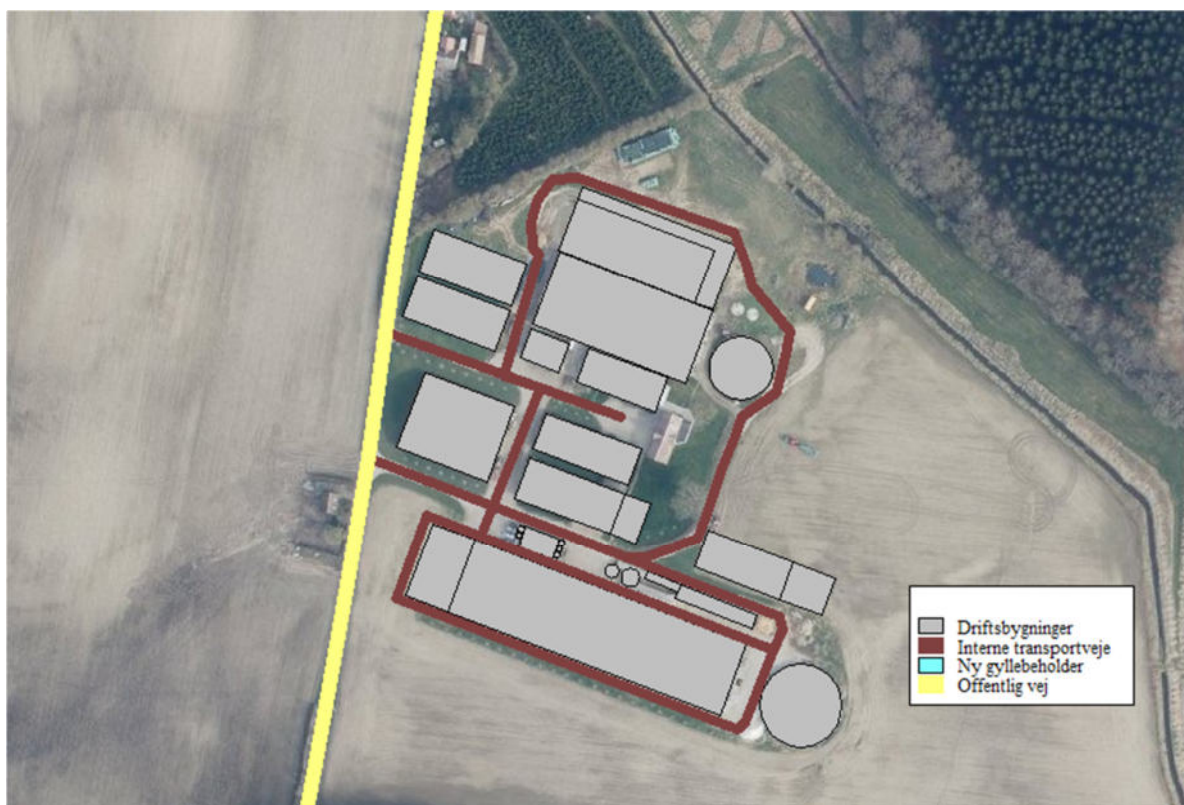
Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 07.00-18.00, men der kan også være tidspunkter med øget trafik på og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Alle grænser for tilladelig støj fra ejendommen vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå gener fra transport ved til- og frakørsel til ejendommen. Transporter i forbindelse med høst af afgrøder ligger i begrænsede perioder á få dages varighed, og kan af nødvendighed for høsttidspunkt, markarbejde samt vind og vejr ligge på alle ugens dage. Der er dog tale om ganske få dage pr. år. Nedenstående tabel 5 viser en oversigt over omfanget af transporter angivet af ansøger som retningsgivende.

Tabel 5. Oversigt over antal transporter til og fra ejendommen.

Art	Antal transporter/år nudrift	Antal transporter/år ansøgt	Transporter pr. uge/måned efter udvidelse	Tidspunkt
Afhentning af mælk	365	365	1 transport hver 2. dag. Alle dage på vilkårligt tidspunkt.	kl. 00-24
Afhentning af døde dyr	15	15	1 pr. måned.	Kl. 7-18
Foder (rapskager, rapsskrå)	24	24	Kun hverdage. Eventuelt lørdag formiddag.	Kl. 7-18 (Kl. 7-14)
Majs, og andet grovfoder og halm	250	250	ca. 2 uger ved høst.	Kl. 6-23
Biogasanlæg	400	400	Alle hverdage	Kl. 6-18
Udbringning af husdyrgødning	375	375	Sæsonbestemt forår/efterår (ca. 2 ugers varighed).	Kl. 6-23
Diverse (brændstof, renovation m.m.)	26	26	ca. 2 pr. måned	kl. 7-18
I alt (gns.)	1.455	1.455		

På figur 2 nedenfor vises til- og frakørselsveje til staldanlægget.

Figur 2. Til- og frakørselsveje/interne transportveje til ejendommen (brun signatur).

Der er gode til- og frakørselsforhold, hvor overkørsel fra privat ejendom til offentlig vej sker i relativ stor afstand til nærmeste nabobeboelse.

På figur 1a nedenfor er vejforholdene omkring den ansøgte gyllebeholder vist.

Figur 1a. Til- og frakørselsveje/interne transportveje til den ansøgte gyllebeholder.

Der ligger ingen nabobeboelser i umiddelbar nærhed til den ansøgte gyllebeholder, og der er ikke tale om et væsentligt ændret transportmønster i forhold til nudriften. I nudriften køres flydende husdyrgødning til området fra andre gyllebeholdere, og der vil dermed ikke være tale om et forøget antal transporter i området omkring gyllebeholderen.

På ovenstående baggrund vurderes det, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener.

5.4 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier

5.4.1 Spildevand

Plansiloer og befæstede arealer hvorfra der opsamles overfladevand udgør ca. 5.000 m².

Dermed udgør den opsamlede mængde regnvand ca. 3.500 m³. Det opsamlede overfladevand fra plansiloer ledes til gyllebeholder eller udsprede på de omkringliggende marker i de perioder, det er muligt.

Tabel 6. Spildevand og bortledning af overfladevand.

Art	Ansøgt (m³)	Bortledes til
Rengøringsvand m.m.	750*	Gyllebeholder
Befæstede arealer (plansiloer-ensilagesaft)	3.500	Gyllebeholder

* Vand til rengøring af malkestald er inkluderet i normtalsberegning for gylleproduktion (jf., bilag 2).

5.4.2 Husdyrgødning

Gødningsproduktion og håndtering

Der produceres kvæggylle og dybstrøelse på ejendommen. Al husdyrgødning leveres til biogasanlæg. Der er følgende opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning:

Opbevaringsanlæg	
Gyllebeholder, Sønderskovvej 7:	2.400 m ³
Gyllebeholder, Sønderskovvej 7:	5.500 m ³
Fortanke, Sønderskovvej 7:	139 m ³
Ny gyllebeholder, Frederiksmindevej:	5.000 m ³
Opbevaringsanlæg i alt:	13.039 m³

På bilag 3 er der lavet en beregning af den årlige produktion af husdyrgødning, hvor det opsamlede overfladevand fra ensilagepladsen og møddingspladsen.

I henhold til § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v. Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders produktion.

På bilag 3 fremgår det, at der årligt produceres ca. 14.373 m³ flydende husdyrgødning på ejendommen.

Med en samlet opbevaringskapacitet på 13.039 m³ er der kapacitet til 9,8 måneder.

På den baggrund vurderes det, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den ansøgte produktion.

5.4.3 Affald og kemikalier

Døde dyr

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr (BEK nr. 558 af 01/06 2011).

Opbevaring af olie og kemikalier

Dieselolie opbevares indendørs i en dieseltank på 6.000 l. Begge tanke står på fast støbt bund uden afløb. Olie og kemikalier står ligeledes indendørs på fast støbt underlag uden afløb.

Pesticider

Pesticider opbevares i aflåst rum med fast støbt bund.

Bortskaffelse af affald

Al affaldshåndtering sker i henhold til Langeland Kommunes affaldsregulativ

- Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Eventuelle olie- og kemikalieaffald afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Eventuelle medicinrester, tom emballage m.m. afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Døde dyr afhentes af DAKA.

Samlet vurdering af affald og kemikalier

Al affald og kemikalier håndteres på en forsvarlig måde, der betyder, der ikke er en væsentlig forureningsmæssig risiko med virksomhedens affaldshåndtering. Affaldshierarkiet er iagttaget, da der sorteres og indsamles affald til genbrug i det omfang, det er muligt.

På den baggrund vurderes det, at der ikke er en risiko forbundet med virksomhedens affaldsproduktion og håndtering heraf.

5.5 Vurdering af ammoniakpåvirkning

5.5.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager

Miljøstyrelsens vejledende krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager er opfyldt (jf. afsnit 6 nedenfor).

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem er der følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning) i ansøgt drift, nudriften og 8-årsdriften:

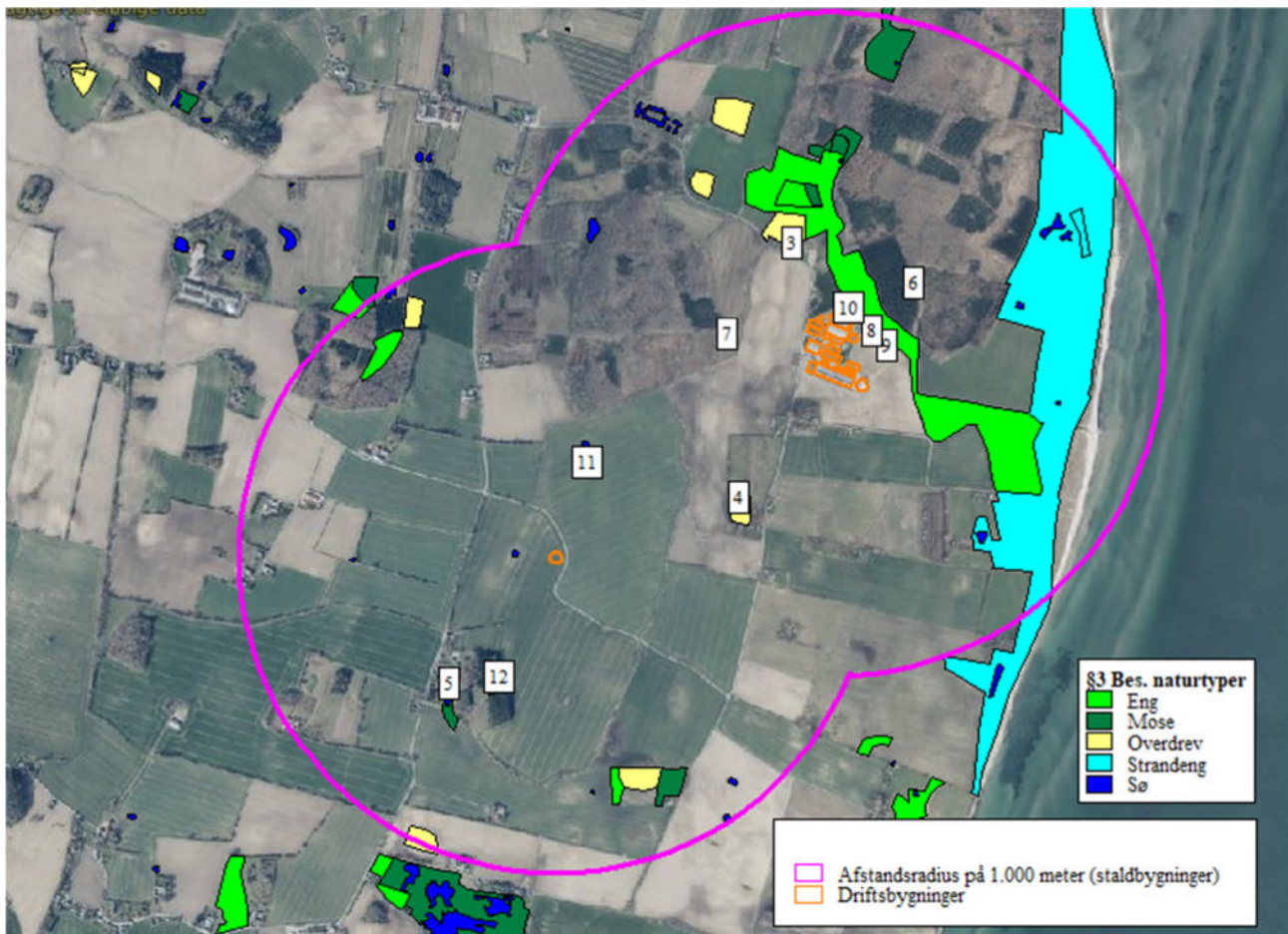
	Ansøgt	Nudrift	8-års drift
Ammoniakfordampning	8.709 kg NH ₃ -N	7.483 kg NH ₃ -N	6.303 kg NH ₃ -N

5.5.2 Ammoniakafsætning i lokalområdet

På figur 3 nedenfor er der en oversigt over naturområder i lokalområdet.

Der er indtegnet en afstandsradius på 1.000 meter på figuren for at vise afstandsforholdene. Cirklen er indtegnet, så der er 1.000 meter til nærmeste husdyranlæg fra cirkelens kant.

Figur 3. Beskyttede naturområder i lokalområdet. Kategori 1 og kategori 2 naturområderne er ikke vist på figuren, da de ligger for langt væk.

I de følgende afsnit beskrives de enkelte naturområder, og de beskyttelsesniveauer, der gælder for de respektive naturområder.

I alt er der beregnet ammoniakdeposition på 12 naturområder, der er markeret med litra nr. 3-12 på figur 3.

Naturområderne med litra nr. 1 og 2 ligger så langt fra staldanlægget, at de ikke fremgår af figur 3, men disse to naturområder fremgår af tabellen nedenfor.

5.5.3 Ammoniakafsætning på naturområder

Ammoniakdepositionen på naturområderne i lokalområdet er vist i tabel 8 nedenfor.

Der er beregnet ammoniakdeposition på 12 naturområder, der er vist i tabel 7 nedenfor, hvor naturområderne nr. 3-12 er vist på figur 3 ovenfor.

Tabel 7. Oversigt over ammoniakdeposition på naturområder i lokalområdet. De enkelte numre svarer til de numrene på figur 3 ovenfor.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Nr. 12. Vandhul - syd for ny gyllebeholder	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1	▼
Nr. 11. Vandhul - nord for ny gyllebeholder	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,2	▼
Nr. 10. Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,9	0,4	3,0	▼
Nr. 9. Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	6,2	1,0	18,6	▼
Nr. 8. Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	5,0	1,4	17,5	▼
Nr. 7. Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	5,9	1,2	18,8	▼
Nr. 6. Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,8	0,6	6,0	▼
Nr. 5. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Nr. 4. Overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,2	0,1	0,7	▼
Nr. 3. Overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,2	1,3	▼
Nr. 2. Overdrev >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Nr. 1. Overdrev (Natura 2000)	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

5.5.4 Internationale naturbeskyttelsesområder

Det nærmeste Natura 2000-område er "Det Sydfynske Øhav", der ligger vest for husdyrbrugets anlæg.

5.5.5 Kategori 1 og 2 naturområder

Kategori 1

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidig indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ammoniakdepositionen på kategori 1-naturområder må totalt set maksimalt være 0,7 kg NH₃-N/ha/år fra det ansøgte husdyrbrug (dog 0,4 og 0,2 kg NH₃-N/ha/år, hvis der findes 1 hhv. mere end 1 husdyrbrug i nærheden).

Det nærmeste potentielle naturområde, der kan være omfattet af kategori 1 natur, vurderes at være et overdrevsområde ca. 5 km vest for driftsbygningerne på ejendommen og ca. 4,2 km fra den nye gyllebeholder.

Det pågældende kategori 1 naturområde modtager en totaldeposition på 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Denne ammoniakdeposition er mindre end den lavest tilladte totale ammoniakdeposition inklusiv kumulation fra mere end et husdyrbrug. Det betyder, at afskæringskriteriet for maksimal ammoniakdeposition til kategori 1-naturområdet er overholdt uanset, om der ligger andre husdyrbrug i lokalområdet, hvorfra der skal regnes med kumulativ effekt, eller ej.

Det er derfor ikke nødvendigt at vurdere, om der ligger andre husdyrbrug, hvor der skal regnes med kumulativ effekt.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 1 naturområder.

Kategori 2

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det drejer sig om:

- højmoser
- lobeliesøer
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ammoniakdepositionen på kategori 2-naturområder må totalt set maksimalt være 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Nærmeste registrerede kategori 2 natur er et overdrevsområde ca. 4 km syd for den nye gyllebeholder og ca. 4,7 km syd for driftsbygningerne på ejendommen.

Det pågældende kategori 2 naturområde modtager en totaldeposition på 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 2 naturområder.

5.5.6 Kategori 3-naturområder

Kategori 3-naturområder er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, eller som er ammoniakfølsom skov.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak vurderes merbelastninger på indtil 1,0 kg NH₃-N/ha/år ikke at have væsentlige negative konsekvenser for kategori 3-natur.

Ved vurdering af om der skal stilles vilkår til maksimal merdeposition på 1 kg NH₃-N/ha/år, skal følgende inddrages (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36 stk. 5):

- det pågældende naturområdes status i kommuneplanen (om naturområdet er udpeget som særlige værdifulde naturområder m.m.) **og/eller** om naturområdet har en høj naturkvalitet

samt

- om naturområdet er påvirket fra andre kilder som markbidraget

Der ligger flere kategori 3-naturområde i lokalområdet, og der er beregnet ammoniakdeposition på de nærmeste af disse naturområder (naturpunkt 3-6 og 10).

Potentiel ammoniakfølsom

Nord for ejendommen ligger et potentielt ammoniakfølsomt skovområde, hvor der er en del plantagedrift med nåletræ. Der ligger et engområde imellem driftsbygningerne på ejendommen og skoven.

Der er beregnet ammoniakdeposition på den nærmeste del af skoven, der vurderes at være følsom overfor ammoniak. Merdepositionen er 1,8 kg NH₃-N/ha/år og den totale ammoniakdeposition er 6,0 kg NH₃-N/ha/år.

Baggrundsbelastningen i lokalområdet er ca. 11-12 kg NH₃-N/ha/år.

Skoves tålegrænser er 10-20 kg NH₃-N/ha/år, Henset at skoven ikke har en status i kommuneplanen og at der er plantagedrift med nåletræsbevoksninger vurderes det at skovens tålegrænse ligger i den øvre ende af tålegrænseintervallet. Den totale deposition på skoven inklusiv baggrundsbelastningen er ca. 18 kg NH₃-N/ha/år og det vurderes dermed at skovens tålegrænse ikke er overskredet.

Der er ingen øvrige kategori 3-naturområder, der modtager en merdeposition på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år. Der er dermed ingen kategori 3-naturområder, der modtager en merdeposition større end 1 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 3-naturområder.

5.5.7 Øvrige naturområder

Udover kategori 1, 2 og 3 naturområder ligger der et par § 3-beskyttede naturområder i lokalområdet, hvor der er beregnet ammoniakafsætning på de nærmeste (naturpunkt 7-9 og 11-12).

Disse naturområder er ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition.

Da der er tale om § 3-beskyttede naturområder, skal det vurderes, om der er risiko for en væsentlig tilstandsændring af de pågældende vandhuller som følge af den planlagte udvidelse.

Der er et enkelt engområde tæt ved ejendommen, der modtager en merbelastning med ammoniak på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år. Det pågældende naturområde modtager en merbelastning på ca. 5-6 kg NH₃-N/ha/år og en total ammoniakdeposition på 18-19 kg.

Engområder er generelt robuste overfor ammoniak og det vurderes, at der er tale om en kultureng, der ikke er følsom overfor ammoniakpåvirkninger.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af øvrige naturområder, der hverken er kategori 1, 2 eller 3 natur.

5.5.8 Bilag IV-arter

Det vurderes, at der findes dværgflagermus, brun flagermus, sydflagermus, springfrø og stor vandsalamander i lokalområdet.

Ifølge naturbeskyttelsesloven må bilag-IV-arter ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, og yngle- og rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges.

I denne konkrete sag ligger der flere vandhuller og skovområder i lokalområdet.

Som redegjort for i afsnit 5.5.5., 5.5.6 og 5.5.7, vurderes det, at der ikke sker en væsentlig tilstandsændring af de pågældende naturtyper.

Det er ikke muligt at påvise en direkte sammenhæng mellem ammoniakemissionen fra staldanlægget på Sønderskovvej 7 og en eventuel beskadigelse/ødelæggelse af raste/ynlesteder for de bilag-IV-arter, der måtte befinde sig i lokalområdet. Der er ikke registreret bilag IV arter indenfor en radius på >500 meter fra driftsbygningerne på Sønderskovvej 7.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af yngle og rastesteder for bilag IV-arter.

5.5.9 Samlet konklusion naturområder

Der er ingen kategori 1 og 2 naturområder, der modtager en total ammoniakdeposition på mere end hhv. 0,0 og 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Der er et kategori 3 naturområde, der modtager en merdeposition på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Af øvrige naturområder, der hverken er kategori 1, 2 eller 3 naturområder, er der et engområde i umiddelbar nærhed af staldanlægget, der modtager en merbelastning på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Ved vurdering af om der kan stilles vilkår til maksimal merdeposition, gælder følgende (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35 stk. 4):

- Der kan alene stilles krav om maksimal deposition, hvis naturområdet er omfattet af udpegninger **og/eller** har en høj naturkvalitet, **samt** at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, naturområdet modtager fra andre kilder.

Der er redegjort for, at de naturområder, der modtager en merbelastning større end 1,0 kg NH₃-N/ha/år, ikke har så høj en naturkvalitet sammenholdt med ammoniakbidrag fra andre kilder (baggrundsbelastning, markbidrag), at det vil medføre væsentlig påvirkning af naturområdet.

På ovenstående baggrund vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen ikke vil medføre en tilstandsændring af sårbare naturområder.

6 BAT-REDEGØRELSE

6.1 BAT i relation til ammoniak

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdier ud fra følgende to principper:

1. Enkeltteknologier, der overstiger ca. 100 kr. per reduceret kg N indgår ikke.
2. Meromkostningerne forbundet med opfyldelse af emissionsgrænseværdierne bør ikke overstige ca. 1 % af de samlede årlige produktionsomkostninger.

Ved at anvende Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier kan der beregnes et BAT-niveau for ammoniakemissionen på 8.923 kg NH₃-N. Beregningerne fremgår af IT-ansøgningskema 243.036.

Den ansøgte husdyrproduktion har en ammoniakemission på 8.709 kg NH₃-N.

Der er ikke anvendt miljøteknologier. BAT-niveauet er opnået ved de ansøgte staldanlæg og staldsystemer. Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier er overholdt, og der er dermed truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra det samlede staldanlæg ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik til reduktion af ammoniakemissionen.

7 UHELD OG RISICI

7.1 Driftsforstyrrelser og uheld

Af mulige driftsforstyrrelser og uheld kan nævnes:

- Uheld med væltet gylletransport vil kunne foranledige forurening.

Med henvisning til ovennævnte følger her en beskrivelse af foranstaltninger, der er truffet for at imødegå de nævnte uheld:

- Såfremt der skulle ske uheld ved afhentning af gylle, ringes der til alarmcentralen og kommunens miljøvagt kontaktes.
- Al gylle afhentes med gyllevogn med sugepumpe.

Hvis der skulle ske uheld, kontaktes miljøvagten, og der vælges de bedste oprydning- og forebyggelsesforanstaltninger, således at gene og risiko bliver mindst mulig (olie og kemikaliespild kan f.eks. opdæmme med halmballer, jord og lign.). Alle medarbejdere er instrueret i at kontakte kommunens miljøvagt eller ringe 112 ved uheld.

8 EGENKONTROL

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser og driftsregnskab samt egne løbende registreringer. De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

9 SAMLET VURDERING

Vedrørende ansøgningskrav jf. § 4 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen):

Stk. 7. Ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten skal ansøger tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til anden lovgivning.

Stk. 8. Miljøkonsekvensrapporten, herunder de oplysninger, som ansøger skal give efter bilag 1, pkt. E og F, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,*
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,*
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,*
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,*
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og*
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.*

I bilag 1 under afsnit E. Miljøkonsekvensrapporter står følgende:

Kravene i pkt. B, E og F, jf. § 4, fastlægger samlet de oplysninger, som ansøgeren skal fremlægge i miljøkonsekvensvurderingsrapporten under hensyntagen til projektets særlige karakteristika, herunder dets placering og tekniske kapacitet samt forventede indvirkning på miljøet. Kravene tager udgangspunkt i de særlige karakteristika, som gør sig gældende for husdyrbrug og for det miljø, som kan forventes at blive berørt, og er integreret i det digitale selvbetjeningsystem www.husdyrgodkendelse.dk.

Nedenfor er der en konklusion for de oplysninger, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for det ansøgte og for det miljø, der kan forventes at blive berørt. Alle de oplysninger, der er relevante for det konkrete projekt, er beskrevet igennem miljøkonsekvensrapportens afsnit ovenfor og konklusionen i forhold til § 4 herunder bilag 1 pkt. B, E og F er gengivet nedenfor.

Konklusion af miljøkonsekvensrapport for Sønderskovvej 7

I den konkrete sag vurderes der ikke at være forhold vedrørende anden lovgivning, der skal tages hensyn til.

Med hensyn til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §4 stk. 8 er der følgende konklusioner:

Befolkningens og menneskers sundhed

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3 om vurdering af gener i lokalområdet, er det vurderet, at det konkrete projekt ikke medfører væsentlige påvirkninger med lugt, støj, støv m.m.

Det vurderes endvidere at en kvægproduktion som den ansøgte hverken direkte eller indirekte har påvirkning på befolkningens eller menneskers sundhed.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.5 om vurdering af ammoniakpåvirkning, er det vurderet, at det konkrete projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre husdyrbrug i lokalområdet medfører væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af naturområder.

Da bilag IV-arters yngle- og rasteområder er direkte eller indirekte afhængige af, at der ikke sker væsentlige tilstandsændringer af naturområder, vurderes det, at der ikke sker væsentlige påvirkninger af bilag IV-arters yngle- og rastområder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

Stalde, gyllerør, forbehold og gyllebeholder er udført i tætte stabile materialer i henhold til gældende forskrifter på området (landbrugets byggeblade).

Der er redegjort for anvendelse af BAT med henblik på reduktion af ammoniakemissionen.

Der er ingen skadelige emissioner fra stoffer, der kan være giftige for omgivelserne. Som nævnt har ammoniakemissionen ingen væsentlige virkninger på naturområder i omgivelserne.

Desuden er der i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.1 redegjort for, at alle lugtgenekriterier er overholdt.

Endelig vurderes det, at det konkrete husdyrbrug hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter udgør en risiko for indvirkning på klimaet. Dels vurderes det, at emissionen med klimagasser som følge af det ansøgte er yderst begrænset i forhold til den totale udledning af klimagasser på nationalt plan og dels vurderes det, at det ansøgte husdyrbrug ikke er sårbart overfor de klimaændringer, der er i vente indenfor en periode på ca. 30 år, hvilket er den estimerede levetid for det konkrete projekt.

På den baggrund vurderes det, at det konkrete projekt ikke medfører direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund, vand, luft eller klima.

Materielle goder, kulturarv og landskabet

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.1.1., 5.2, 5.3 og 5.4 er det vurderet, at det konkrete projekt ikke medfører væsentlige påvirkninger af landskabet. Desuden er alle afstandskrav overholdt, og der er ingen væsentlige påvirkninger af kulturarv og materielle goder.

Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes, at der ikke er væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil imellem de enkelte faktorer under punkterne 1-4.

Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 6, er der redegjort for eventuelle uheld og risici. Det er vurderet, at den største risiko for ulykker eller katastrofer er gylleudslip.

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 6 er der redegjort for de foranstaltninger, der skal minimere eventuelle uheld, og hvordan der skal reageres, hvis et uheld skulle opstå.

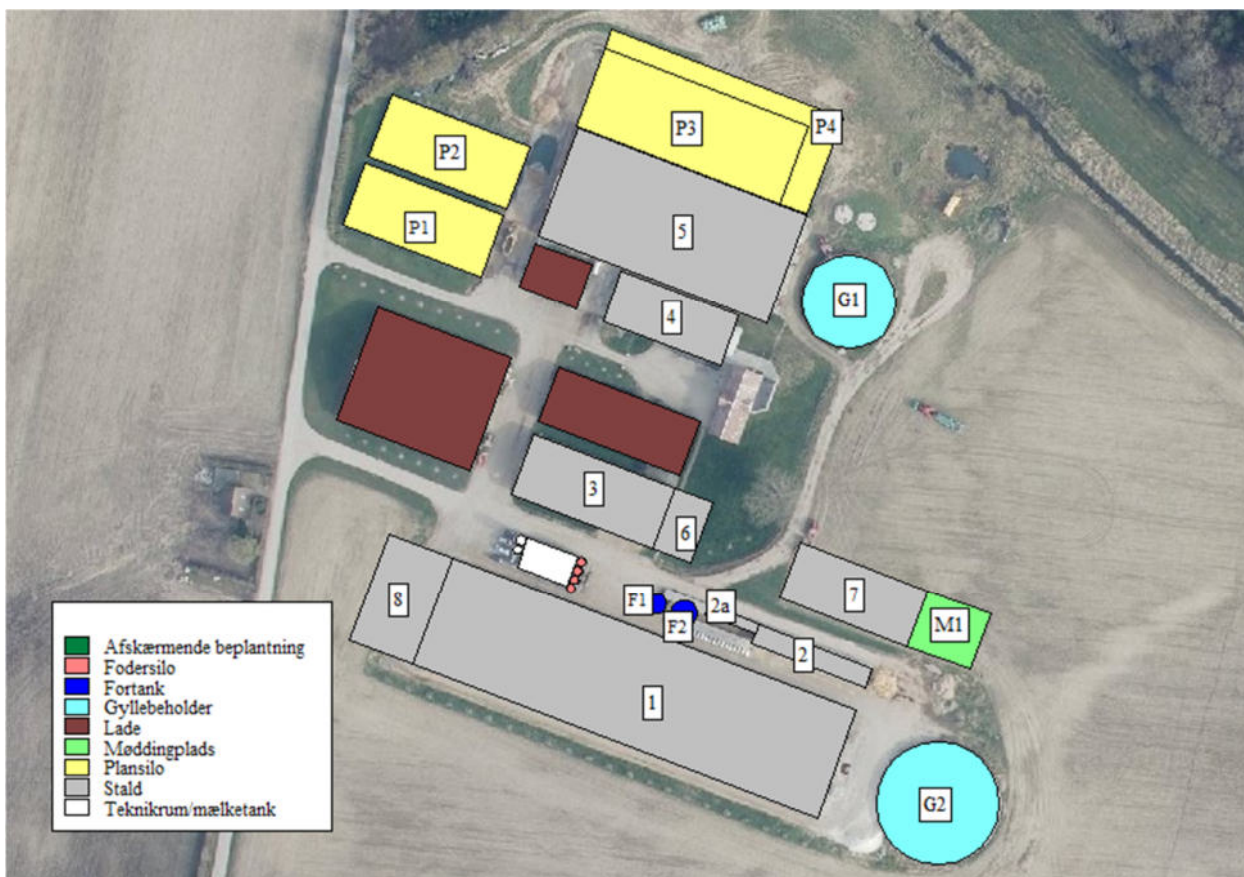
På den baggrund vurderes det, at sårbarheden i forhold til punkterne 1-5 er tilgodeset i tilstrækkeligt omfang.

Det vurderes således, at der ikke er væsentlige risici i forbindelse med ulykker og katastrofer.

Sammenfatning af konklusionen (bilag 1 pkt. B, D og F)

For det konkrete husdyrbrug vurderes der ikke at være yderligere oplysninger, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for det ansøgte og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.

BILAG 1 – OVERSICHT OVER ANLÆGGET

Figur B1. Plantegning og oversigtskort. På næste side er der en tegning, der viser nyt foderbord ved stald nr. 3 og 6.

Tabel B1. Oversigt over ejendommens anlæg i relation til figur B1.

Nr.	Anlæg	Produktionsareal	Beskrivelse
1	Kostald	3.230 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg) 236 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Sengestald (linespil) Dybstrøelse
2	Kalvehytter*	210 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstrøelse
2a	Kalvehytter*	50 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstrøelse
3	Goldkostald	630 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstrøelse
4	Kvie-/ungdyrstald	297 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstrøelse
5	Kvie-/ungdyrstald	1.785 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Sengestald (linespil)
6	Ny goldkostald	210 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstrøelse
7	Nye kalvehytter	210 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstrøelse
8	Ny velfærdsstald	625 m ² (Flexgruppe: Alle kvæg)	Dybstrøelse
G1	Gyllebeholder	595 m ² overfladeareal (2.400 m ³)	Flydelag
G2	Gyllebeholder	1.020 m ² overfladeareal (5.500 m ³)	Fast overdækning (PVC)
F1	Fortank	26 m ² overfladeareal (40 m ³)	Betonlåg
F2	Ny fortank	50 m ² overfladeareal (99 m ³)	Betonlåg
M1	Møddingsplads/ vaskeplads	350 m ² overfladeareal	Afløb til fortank/gyllebeholder
P1-P3	Plansilo		Afløb til gyllebeholder
P4	Ny plansilo		Afløb til gyllebeholder

*En del af kalvehytterne fjernes for at give plads til den nye fortank (F2). De kalvehytter, der fjernes, har nr. 2b og 2c i IT-ansøgningskemaet.

Placering af udvendigt foderbord ved velfærdsstald (stald nr. 3 og 6).

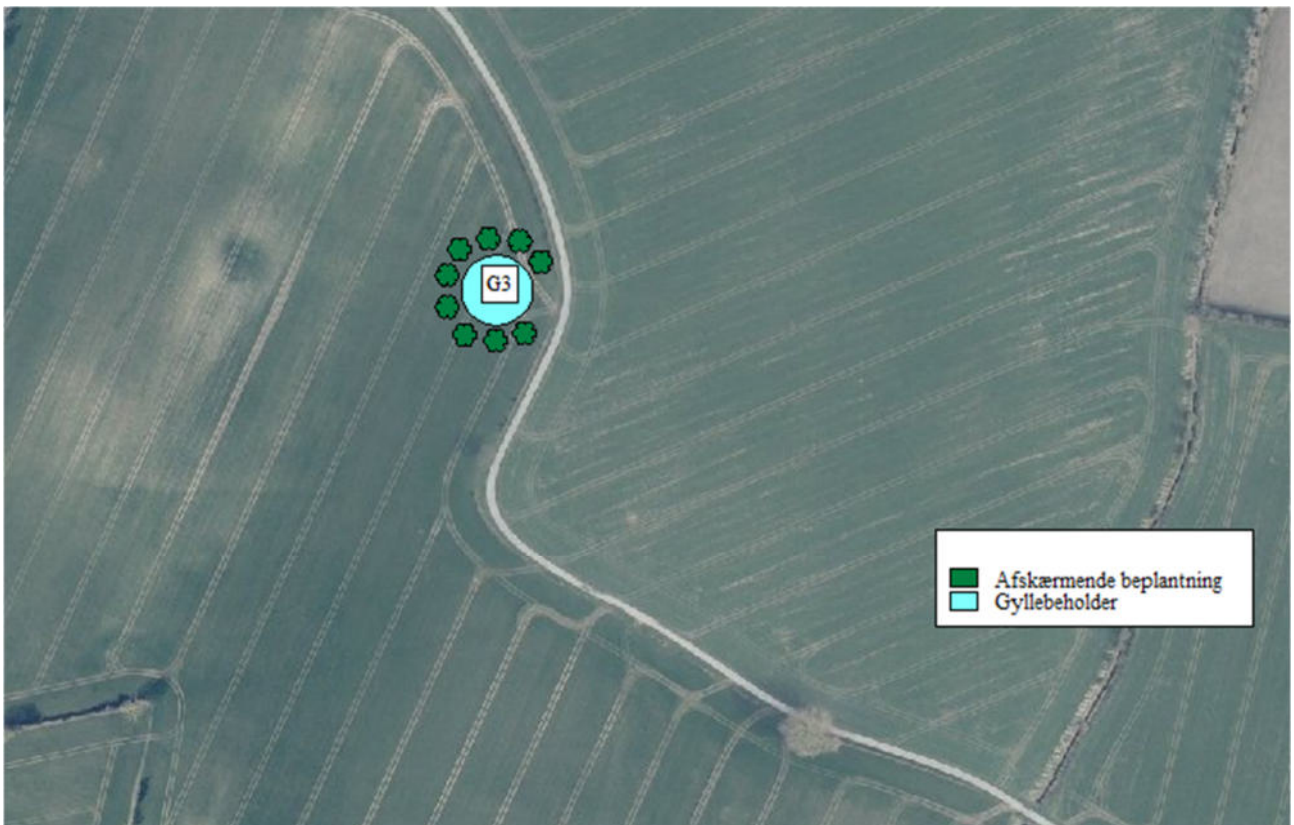
Figur B2. Oversigt over placering af foderbord ved stald nr. 3 og 6.

Der etableres et foderbord og køreareal langs hver af langsiderne på stald nr. 3 og 6.

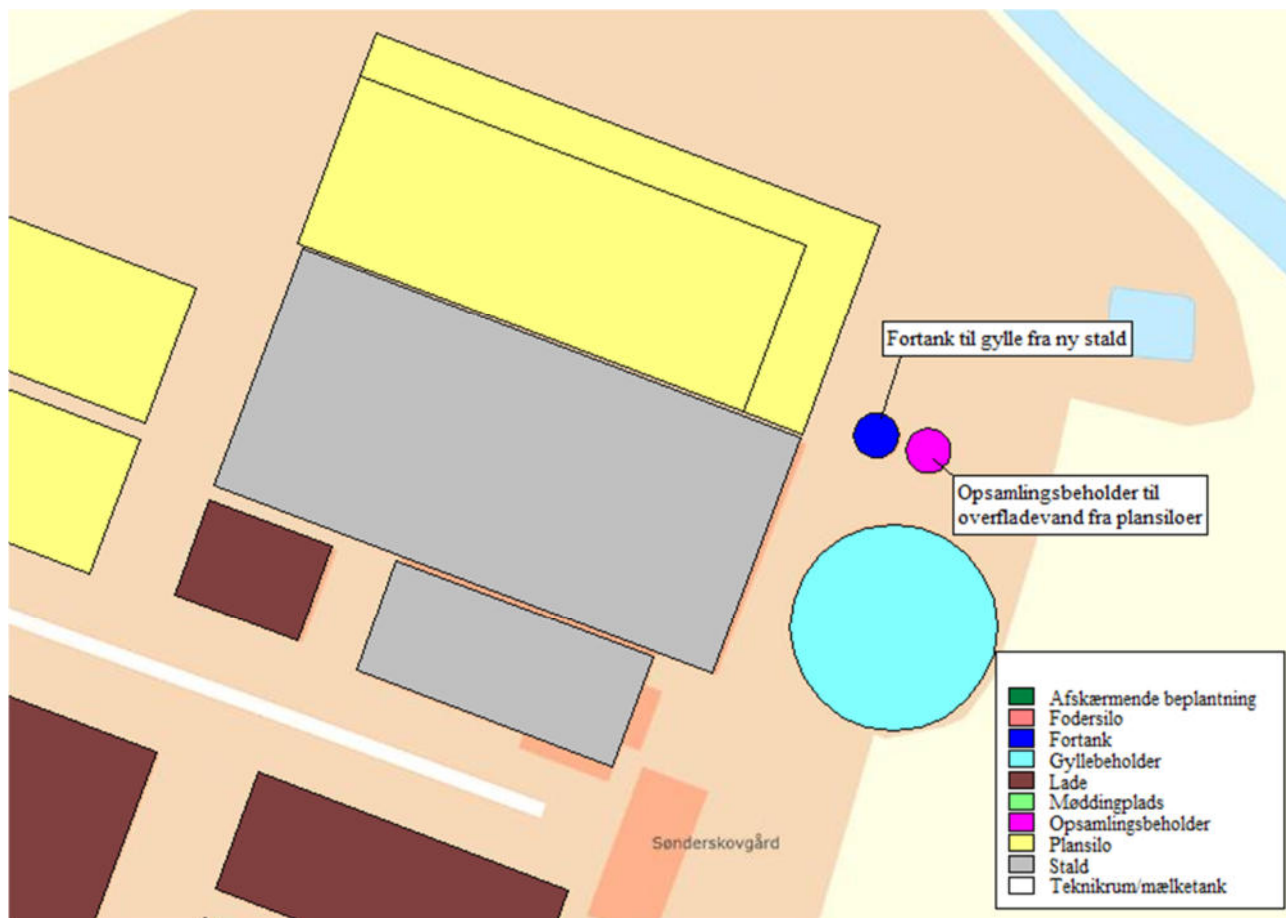
Selve foderbordet er ca. 1,5 meter bredt og der er fald ind mod stalden. I enderne af foderbordet (ved staldens gavle) er der også et fald ind mod foderbordet/stalden. Der er dermed ikke risiko for overfladisk afstrømning, hvor regnvand blandet med foder strømmer ud på tilstødende arealer.

Der er et køreareal på ca. 2,5 meter langs foderbordet. Kørearealet har ikke noget fald og regnvand, der falder på kørearealet kan løbe ud på tilstødende arealer, men der vil ikke være foder iblandet.

Oversigt over placering af en eksisterende fortank og en opsamlingsbeholder

Der er en eksisterende fortank, der blev bygget sammen med den nye stald i 2020.

Der er en eksisterende opsamlingsbeholder til overfladevand fra plansiloerne.

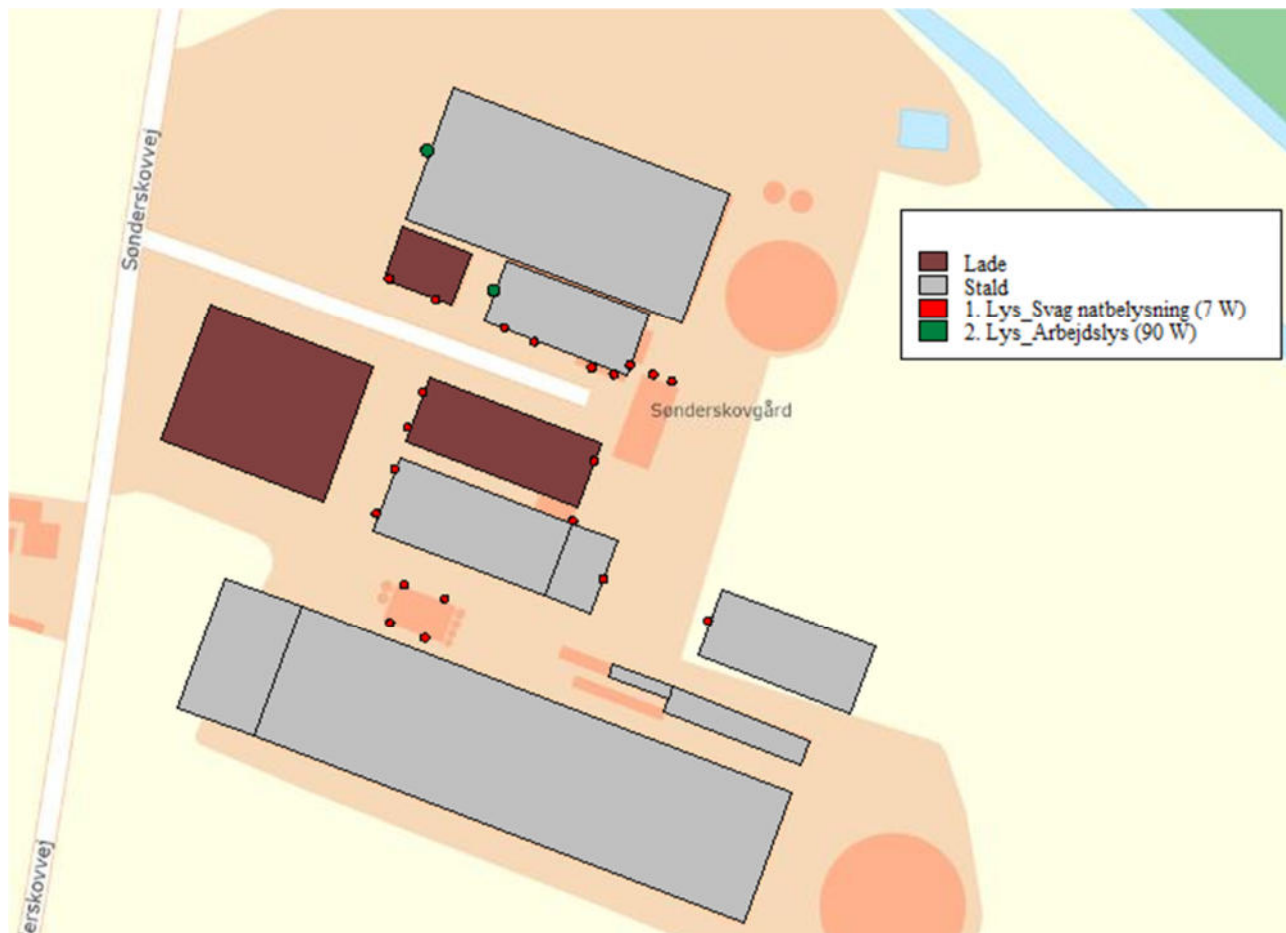

Placering af lyskilder.

Der er 12 svage lyskilder på hver 7 W (vågelys til natlig orientering).

Der er to arbejdslys, der aktiveres med sensor på hver 90 W.

Alle lyskilder peger nedad.

BILAG 2– PRODUKTIONSAREALER

Vedhæftet som særskilt bilag til IT-ansøgningskemaet.
Der er ikke staldtegninger af stald 2, 7 og 8.

Stald 2

Stald 2 og 2a er kalvehytter, der hhv. har et samlet produktionsareal på: 210 m² og 50 m².

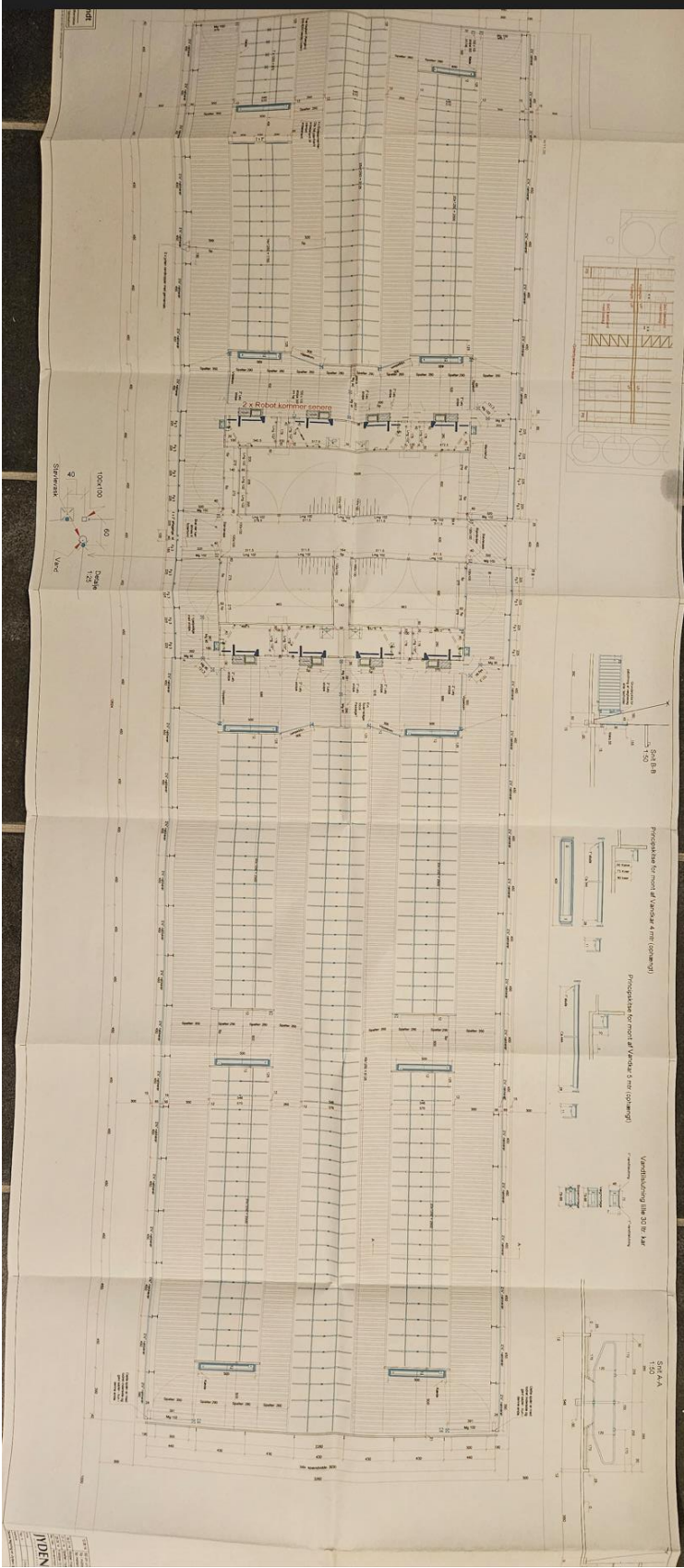
Stald 7

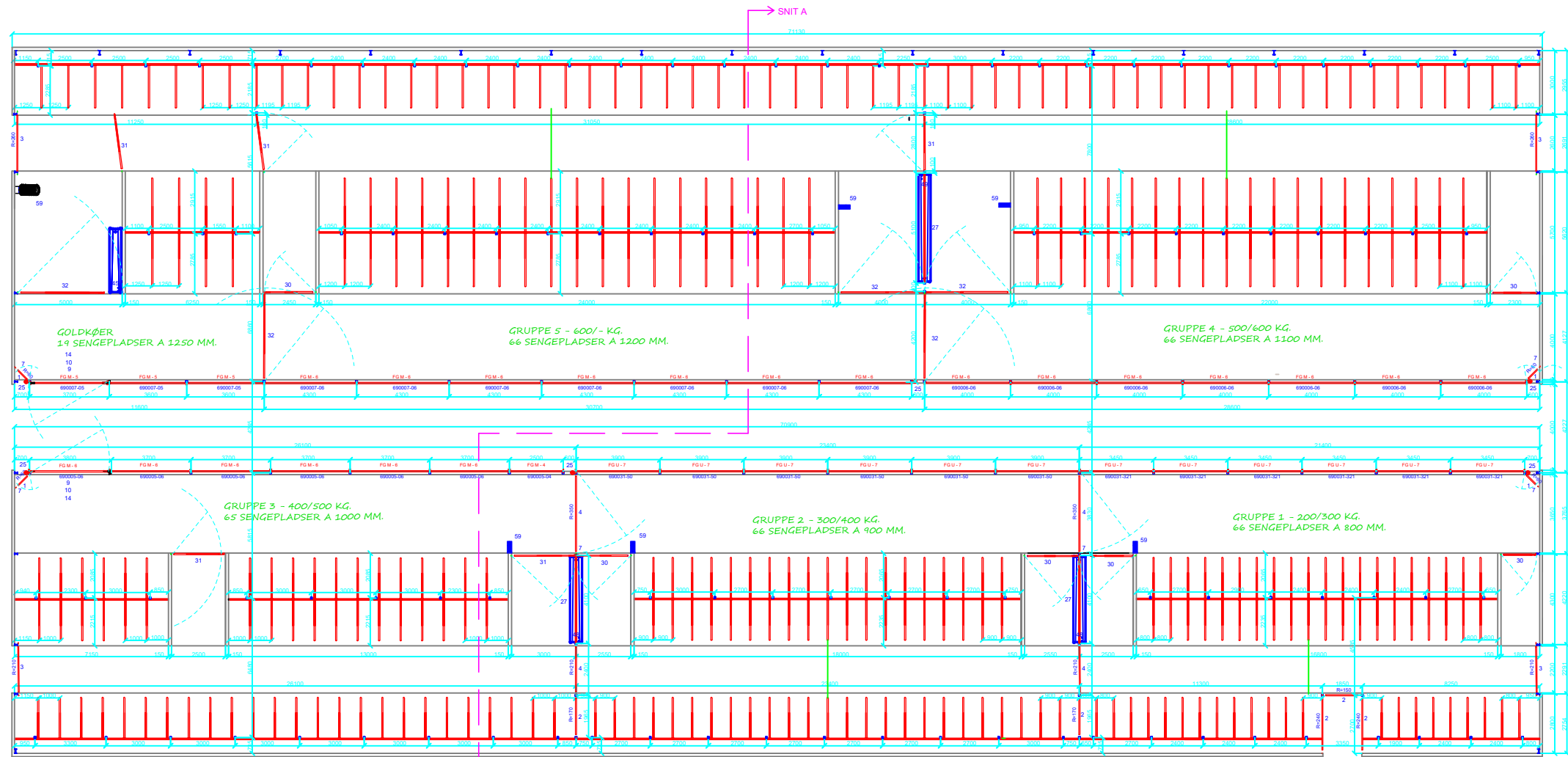
Stald 7 er ny overdækket plads til kalvehytter, hvor kalvehytterne kommer til at have et samlet produktionsareal på: 240 m².

Stald 8

Stald 8 er en ny velfærdsstald, der kommer til at have et produktionsareal på 625 m².

Bilag 2a – Stald 1

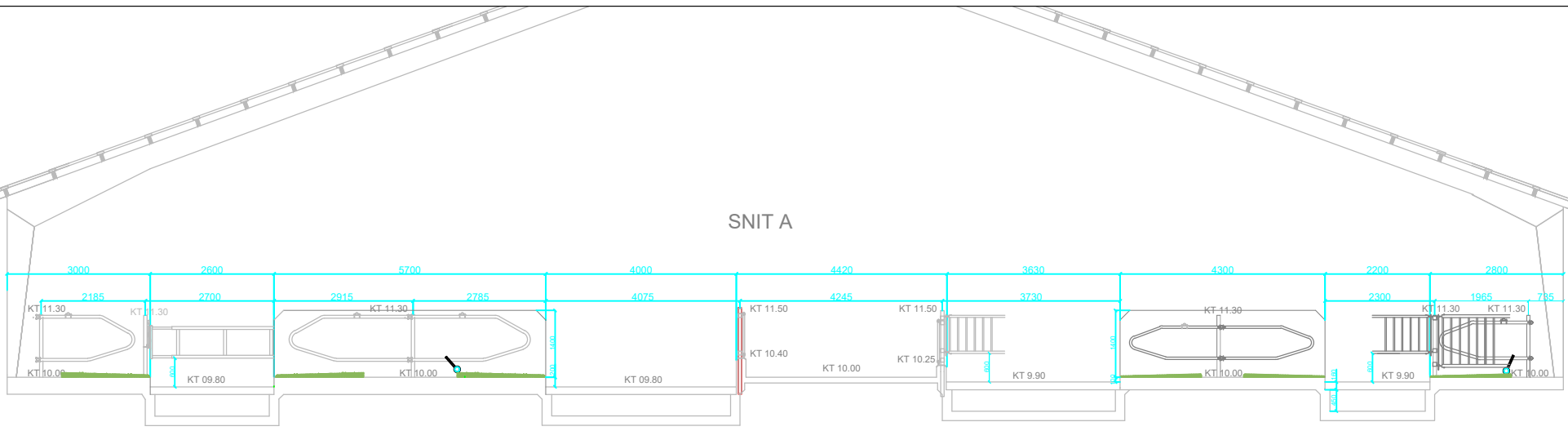

GRUPPE 1 16 stk. 160 cm. stolper til KT 11.30 (Senge) 6 stk. 160 cm. stolper til KT 11.30 (Afskillelse) 62 stk. Sengebjælke Type 5.1 / 190 cm 21+5 stk. Beslag til hejlebegrænser	GRUPPE 3 17 stk. 160 cm. stolper til KT 11.30 (Senge) 61 stk. Sengebjælke Type 6.6 / 190 cm 26+9 stk. Beslag til hejlebegrænser	GRUPPE 5 22 stk. 160 cm. stolper til KT 11.30 (Senge) 1 stk. 160 cm. stolper til KT 11.30 (Afskillelse) 38 stk. Sengebjælke Type 7 / 200 cm 36 stk. Sengebjælke Type 7 / 200 cm 21+4 stk. Beslag til hejlebegrænser
GRUPPE 2 16 stk. 160 cm. stolper til KT 11.30 (Senge) 4 stk. 160 cm. stolper til KT 11.30 (Afskillelse) 63 stk. Sengebjælke Type 6.1 / 190 cm	GRUPPE 4 23 stk. 160 cm. stolper til KT 11.30 (Senge) 4 stk. 160 cm. stolper til KT 11.30 (Afskillelse) 36 stk. Sengebjælke Type 6.6 / 250 cm 26 stk. Sengebjælke Type 6.6 / 250 cm 31+5 stk. Beslag til hejlebegrænser	GRUPPE GOLDKØBER 8 stk. 160 cm. stolper til KT 11.30 (Senge) 8 stk. Sengebjælke Type 7 / 200 cm 8 stk. Sengebjælke Type 7 / 250 cm 8+5 stk. Beslag til hejlebegrænser

Foderbord
 40 stk. 180 cm. stolper til KT 11.50 (Krybbebænk)

- 1 = MELLEMGITTER 1 1/2" M/TRAMMER 90 CM
- 2 = MELLEMGITTER 1 1/2" M/TRAMMER 108 CM
- 3 = MELLEMGITTER 1 1/2" M/TRAMMER 126 CM
- 4 = MELLEMGITTER 1 1/2" M/TRAMMER 80 CM
- 5 = MELLEMGITTER 2" M/TRAMMER 110 CM
- 6 = MONTERES MED LUKKET PLADE
- 7 = SNAKPLAS
- 8 = UDSPARING FOR VANDKOP
- 9 = BESLAG TIL TÆRPLANKE
- 10 = KÆDEBESLAG
- 11 = SKRIBT JUSTERBAR
- 12 = KALVEGENNEMGANG
- 13 = OVERFALD TIL LAGE
- 14 = STØTTEHJUL
- 21 = SKRÅGITTER 2" H=92CM
- 22 = COMBILAGE 1 1/2" H=126CM
- 23 = VIPPEBOM 340 - 470 CM
- 24 = DOBBELT VIPPEBOM 500 - 600 CM
- 25 = STØTTEVÆK
- 26 = MANDEHJUL
- 27 = ÅSPERINGSRØR 2"
- 28 = FRHOLDERRØR 2" 1-RØR
- 29 = TELESKOPLAGE 2-RØRS 90 - 120 CM
- 30 = TELESKOPLAGE 2-RØRS 170 - 260 CM
- 31 = TELESKOPLAGE 2-RØRS 265 - 360 CM
- 32 = TELESKOPLAGE 2-RØRS 300 - 450 CM
- 33 = TELESKOPLAGE 2-RØRS 360 - 550 CM
- 34 = TELESKOPLAGE 2-RØRS 500 - 650 CM
- 35 = TELESKOPLAGE 2-RØRS 270 - 420 CM
- 36 = TELESKOPLAGE 3-RØRS 265 - 360 CM
- 37 = TELESKOPLAGE 3-RØRS 300 - 450 CM
- 38 = TELESKOPLAGE 3-RØRS 220 - 320 CM
- 40 = 2-RØRSLAGE 350 - 450 CM
- 41 = ENVEJSLAGE
- 42 = UDTRÆKSRØR 2" 0 - 335 CM
- 43 = UDTRÆKSRØR 2" 0 - 435 CM
- 44 = VANDKAR MED PROP 100 CM
- 45 = VANDKAR MED PROP 200 CM
- 46 = VANDKAR MED PROP 250 CM
- 47 = VANDKAR MED PROP 300 CM
- 48 = VANDKAR MED PROP 400 CM
- 49 = VANDKAR MED PROP 500 CM
- 51 = VANDKOP
- 59 = KO-BØRSTE

- = STOLPE 70 x 70 NEDSTØBT
- 200 = STOLPEHØJDE
- ⊗ = STOLPEFORLENGER 70 x 70
- ⊗ = BØSNING 80 x 80
- ⊗ = STOLPE 70 x 70 MED FODPLADE
- ⊗ = VÆGBESLAG
- = GUMMIGULV

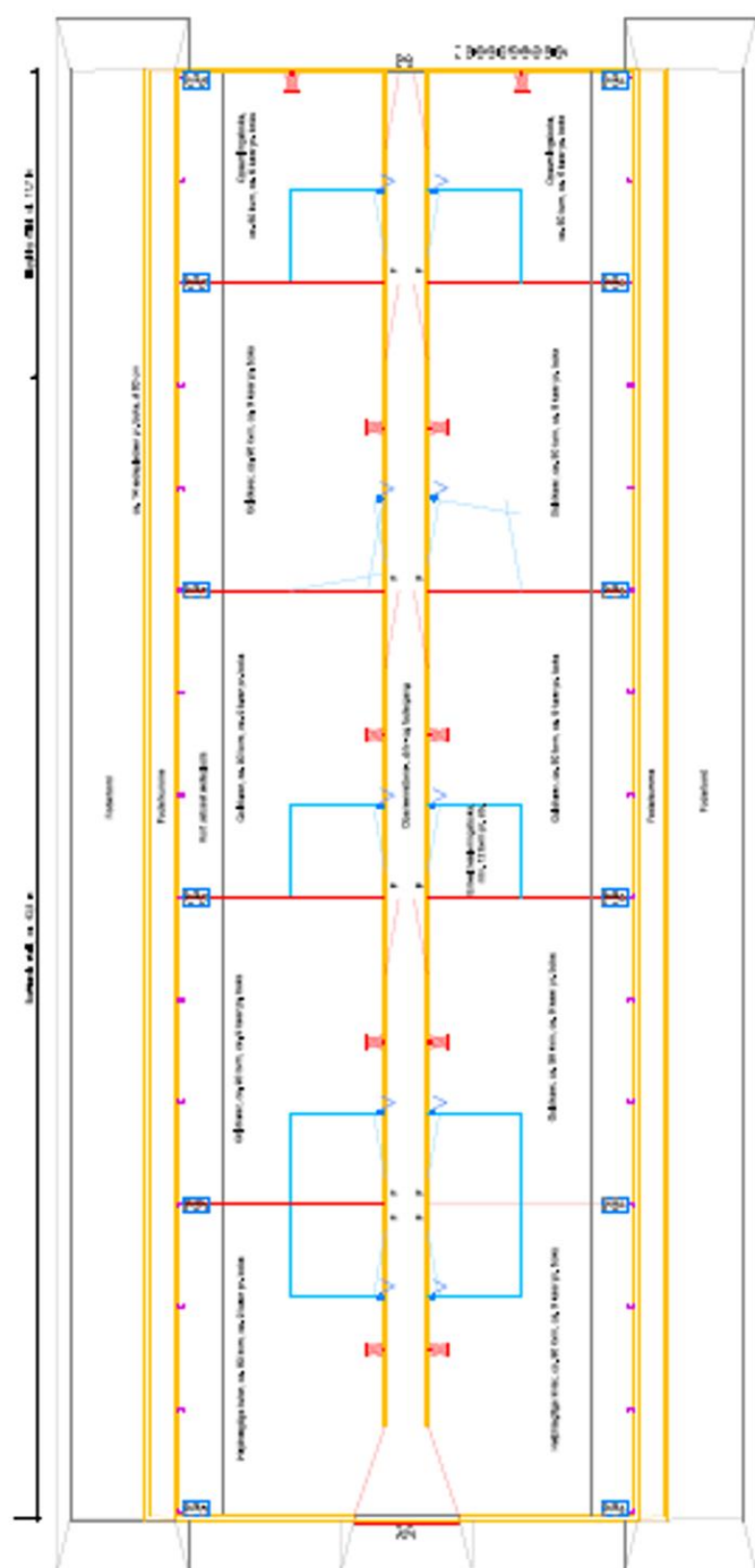
Ubenaævnte mål er i mm. Der må ikke måles på tegningen Denne tegning må ikke kopieres, overlades eller anvendes til andet formål uden tilladelse

orla hansen

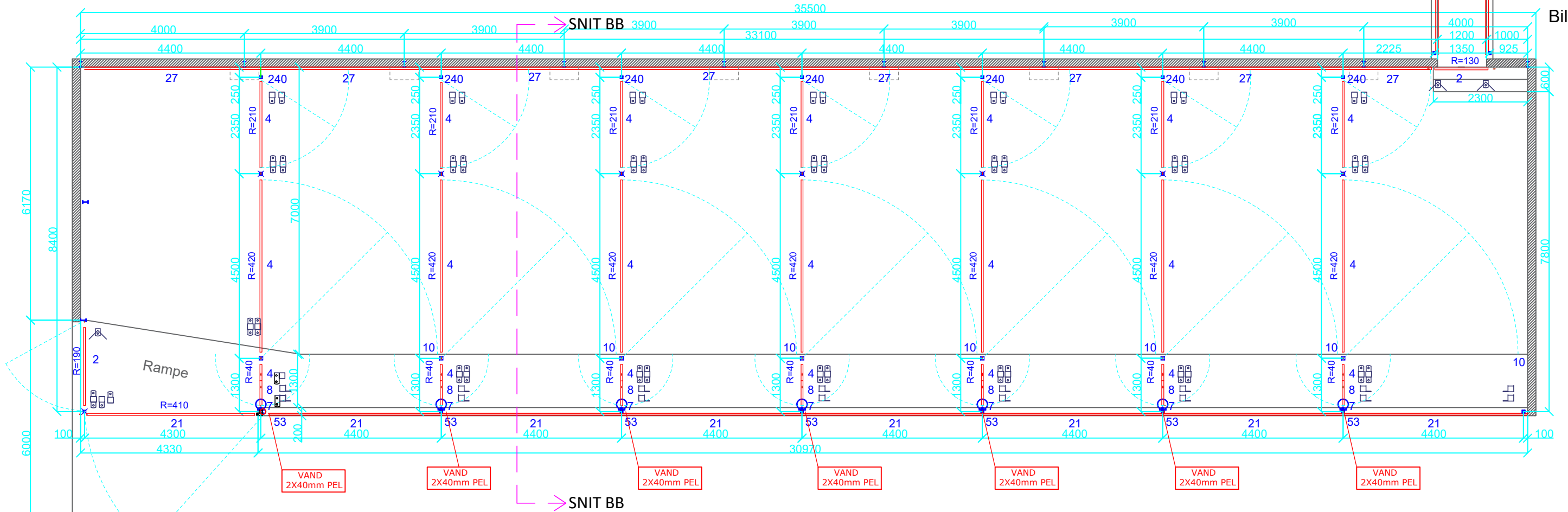
Smedesvinget 15 6880 Tarm Tlf.: 97 37 30 33 Fax: 97 37 15 74 Hjemmeside: www.orlahansen.dk

Bygherre: JESPER NAVNE SØNDERSKOVVEJ 7 5900 RUDKØBING	Tif.: Mobil:	Init: BRIAN	Dato:	Mål:
Byggeadr.:		Email: peh@orlahansen.dk		
		Rev. - Init.:		
		Tg.emne:		
		Tegningsnr.: 1		
		Godkendt:		
Sagsnr.:				

Bilag 2c – stald 3 og 6

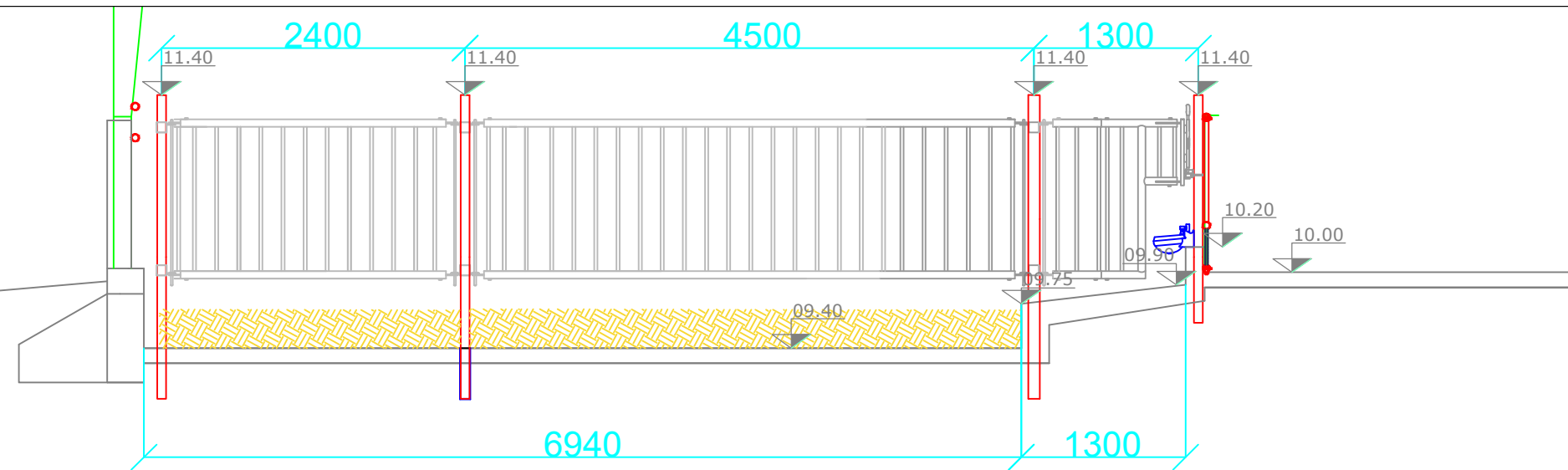
Ændring af goldkøstald, i alt 84 goldkøer

STOLPER
 9 stk 180 cm. stolper til KT 11.40 (FODERFRONT)
 14 stk 240 cm. stolper til KT 11.40 (AFSKÆRMNING)
 7 stk 240 cm. 90x90 stolper til KT 11.40 (AFSKÆRMNING)
 7 stk 40 cm. Nedstøbningsbøsning

- 1 = MELLEMGITTER 1 1/2" M./TRAMMER 90 CM
- 2 = MELLEMGITTER 1 1/2" M./TRAMMER 110 CM
- 3 = MELLEMGITTER 1 1/2" M./TRAMMER 126 CM
- 4 = MELLEMGITTER 2" M./TRAMMER 126 CM
- 5 = MELLEMGITTER 2" M./TRAMMER 110 CM
- 6 = MONTERES MED LUKKET PLADE
- 7 = SNAPLÅS
- 8 = UDSPARING FOR VANDKOP
- 9 = BESLAG TIL TÆRPLANKE
- 10 = KÆDEBESLAG
- 11 = SKØRT JUSTERBAR
- 12 = KALVEGENNEMGANG
- 13 = OVERFALD TIL LÅGE
- 14 = STØTTEHJUL
- 21 = SKRÅGITTER 2" H=92CM
- 22 = COMBILÅGE 1 1/2" H=126CM
- 23 = VIPPEBOM 340 - 470 CM
- 24 = DOBBELT VIPPEBOM 500 - 600 CM
- 25 = STØVLEVASK
- 26 = MANDEHUL
- 27 = AFSPÆRINGSRØR 2" 2-RØRS
- 28 = FRIHOLDERRØR 2" 1-RØR
- 29 = TELESKOPLÅGE 2-RØRS 90 -120 CM
- 30 = TELESKOPLÅGE 2-RØRS 170 - 260 CM
- 31 = TELESKOPLÅGE 2-RØRS 260 - 360 CM
- 32 = TELESKOPLÅGE 2-RØRS 300 - 450 CM
- 33 = TELESKOPLÅGE 2-RØRS 360 - 550 CM
- 34 = TELESKOPLÅGE 2-RØRS 500 - 650 CM
- 35 = TELESKOPLÅGE 2-RØRS 270 - 420 CM
- 36 = TELESKOPLÅGE 3-RØRS 260 - 360 CM
- 37 = TELESKOPLÅGE 3-RØRS 300 - 450 CM
- 38 = TELESKOPLÅGE 4-RØRS 220 - 320 CM
- 39 = 2-RØRSLÅGE 250 - 350 CM
- 40 = 2-RØRSLÅGE 350 - 450 CM
- 41 = ENVEJSLÅGE
- 42 = UDTRÆKSRØR 2" 0 - 335 CM
- 43 = UDTRÆKSRØR 2" 0 - 435 CM
- 44 = VANDKAR MED PROP 100 CM
- 45 = VANDKAR MED PROP 200 CM
- 46 = VANDKAR MED PROP 250 CM
- 47 = VANDKAR MED PROP 300 CM
- 48 = VANDKAR MED PROP 400 CM
- 49 = VANDKAR MED PROP 500 CM
- 53 = VANDKOP
- 59 = KO-BØRESTE

- = STOLPE 70 x 70 NEDSTØBT
- 200** = STOLPEHØJDE
- = STOLPEFORLÆNGER 70 x 70
- = BØSNING 80 x 80
- = STOLPE 70 x 70 MED FODPLADE
- = VÆGBESLAG
- = GUMMIGULV

Ubenævnte mål er i mm. Der må ikke måles på tegningen Denne tegning må ikke kopieres, overlades eller anvendes til andet formål uden tilladelse

orla hansen

Smedesvinget 15 6880 Tarm Tlf.: 97 37 30 33 Fax: 97 37 15 74 Hjemmeside: www.orlahansen.dk

Bygherre: JESPER NAVNE	Init: BRIAN	Dato: 29-11-2019	Mål: 1-100
	Email: peh@orlahansen.dk		
Tlf.:	Mobil:	Tg.emne:	
Byggeadr.:		Tegningsnr.: 1	Godkendt:
		Sagsnr.:	

BILAG 3– OPBEVARINGSKAPACITET

Vedhæftet som særskilt bilag til IT-ansøgningskemaet.

Bilag 3. Beregning af bedriftens gødningsproduktion og opbevaringskapacitet

Dyretype	Staldtype	Antal	Gylle ton pr. år	Dybstr. Ton pr. år	Gylle ton pr. år i alt	Dybstr ton pr. år i alt
Årskøer, tung race	Sengestald, gylle (kanal, linespil)	375	33,1		12413	0
Årskøer, tung race	Dybstrøelse	100		16,4	0	1640
Årsopdræt (0-7 mdr.)	Dybstrøelse	120		1,95	0	234
Årsopdræt (7-25 mdr.)	Sengestald, gylle (kanal, linespil)	310	6,3		1961	0
Årsopdræt (25-26 mdr.)	Dybstrøelse	20		7,2	0	144
Gødningsproduktion i alt					14373	2017

Spildevand og overfladevand

	kvm overflade	kbm vand pr. kvm	Andel til gyllebeholder	
Vand fra befæstede arealer (ensilageplads)	3500	0,7	100%	2450
Vand fra befæstede arealer (møddingsplads)	300	0,7	100%	210
Fradrag for overdækning af gyllebeholder	1979	-0,4		-792

Gødningsproduktion inklusiv vand fra befæstede arealer og fradrag for overdækning af gyllebeholder

16032

Nødvendig opbevaringskapacitet til 9 måneders produktion

12024

Opbevaringskapacitet til rådighed

Gyllebeholder, Sønderskovvej 7	2400
Gyllebeholder, Sønderskovvej 7	5500
Fortank, Sønderskovvej 7	139
Ny gyllebeholder	5000

Opbevaringskapacitet i kbm

13039

Opbevaringskapacitet i måneder

9,8

Beregningerne er foretaget ud fra normtal 2023 (Christian Friis Børsting og Anne Louise Frydendahl Hellwing) (ed.): Normtal for husdyrgødning - 2023, 41 sider.

<https://anivet.au.dk/forskning/sektioner/husdyrernaering-og-fysiologi/normta>

Endvidere henvises der til Landbrugets byggeblad nr. 95.03-03